

Nước Việt - Hôm nay - 5

Nước Việt - Hôm nay - 5

Mười sự kiện Chính trị – Kinh tế – Xã hội nổi bật năm 2023

Hoành tráng Giáng sinh, đừng quên cái nhìn toàn cảnh

Năm 2023 vẫn là năm của Bộ Thông tin và Truyền thông

Cổ phiếu VinFast tại Mỹ giảm còn 7 USD

Kiểm hối đồ về Sài Gòn nhiều gấp ba lần đầu tư nước ngoài

EVN báo lỗ 17.000 tỷ đồng trong năm 2023 dù tăng giá điện hai lần

Đến 65% doanh nghiệp phải cắt giảm lao động

Đại biểu Quốc hội sẽ cuộc gì nữa?

Bơm triệu tỷ đồng vào nền kinh tế: Lý do và hệ lụy

Bơm tiền và tăng... ‘chường’!

Đầu tư công, quy hoạch và dự bị củi

Xuất khẩu lao động tăng kỷ lục

Thủ tướng VN yêu cầu giảm chi ngân sách; bội chi 2024 dự kiến khoảng 400.000 tỷ đồng

Bộ Kế hoạch-Đầu tư Việt Nam bất đồng với hai bộ khác về đề án đường sắt tốc độ cao

Cần kiểm tiền suốt đêm, người già nên tiếp tục lao động và... GDP

Thiếu thuốc và vật tư y tế, bệnh nhân đành ‘chịu chết’

Xây tượng đài cho ngành y trong chống dịch?

Việt Nam sắp xuất khẩu vaccine ngừa tả lợn, Tổ chức Thú y Thế giới ra cảnh báo

“Mì gói có rất nhiều dinh dưỡng” - câu chuyện càng lên cao càng đuổi sức

Không còn nạn đói, nhưng đói vài tháng mỗi năm

Về bức ảnh cụ già đóng giả “chim mồi”

Vịnh Ha Long mất sắc xanh tuyệt đẹp

Mười sự kiện Chính trị – Kinh tế – Xã hội nổi bật năm 2023

Capture à partir de :[baotienngdan](https://baotienngdan.com)

Dương Quốc Chính

31-12-2023

1. Nâng cấp quan hệ Việt – Mỹ

Mình cho đây là sự kiện quan trọng nhất vì nó là sự nâng cấp vượt bậc và khá bất ngờ. Nhất là do Tổng bí thư Nguyễn Phú Trọng chủ

động đề nghị, theo nguồn tin từ một thứ trưởng Ngoại giao tiết lộ với các cụ hưu ở Câu lạc bộ Thăng Long.

2. Miễn nhiệm Chủ tịch nước và hai Phó Thủ tướng

Đây là hiện tượng hiếm có, khi có tận ba lãnh đạo cấp cao, “tình nguyện” xin nghỉ hưu non! Có lẽ là hiện tượng nghỉ đồng loạt nhiều nhất sau vụ án “Xét lại chống đảng” năm 1967. Mình so sánh vậy vì nó nằm trong bối cảnh “đốt lò” (siêu vụ án) hậu Covid.

3. Cháy chung cư mini

Vụ cháy khiến nhiều người chết với lý do đơn giản là không có lối thoát nạn.

4. Vụ khủng bố ở Đak Lak

Vụ tấn công chớp nhoáng, bất ngờ và thành công rực rỡ của một nhóm người đồng bào cho thấy bóng ma Fulro Dega vẫn còn lảng vảng và cơ quan an ninh, tình báo tưởng là thiên hạ vô địch nhưng vẫn bị bất lực trước người đồng bào.

5. Phiên tòa sơ thẩm chuyển bay giải cứu

Phiên tòa chưa từng có trong lịch sử khi xuất hiện một bị can, từng là trung tá an ninh, dám cãi tòa, cãi Viện kiểm sát nhem nhẻm để chứng minh sự trong sáng của mình, chỉ nhận rượu chứ không nhận tiền chạy án. Phiên tòa tự nhiên mang màu sắc “tư bản giấy chết”, chứ lẽ thường thì bị can kiểu này đều ngoan như cún, xin lỗi bác Trọng, xin lỗi đảng và nhân dân.

Nhưng phiên phúc thẩm mới diễn ra cho thấy, các bị can lại quay xe đúng tư thế truyền thống.

6. VinFast IPO kiểu SPAC ở Mỹ và giá cổ phiếu VFS khiến chủ tịch Vượng vào top 30 người giàu nhất thế giới

VinFast đã nháp nhồm IPO ở Mỹ từ khá lâu trước đó, nhưng không thành công theo cách thông thường nên anh Vượng đã phải chọn cách SPAC (chui vào một công ty rỗng đã niêm yết thành công).

Sau đó, giá cổ phiếu VFS tăng dựng đứng, khiến Chủ tịch Vượng bị hàng trăm tỉ đô rơi vào đầu trong vài tuần! Báo chí cách mạng được dịp hoan hỉ, Việt Nam đã thực hiện được lời dạy của bác Hồ, sánh vai với các cường quốc năm châu. Tuy nhiên, qua thời điểm cực khoái thì

giá cổ phiếu này còn loanh quanh \$5-7 và chủ tịch quay về với việc chiến đấu với “thằng ranh” Sonnie Tran, chuyên đi tụt quần chủ tịch.

7. Chủ tịch Tập Cận Bình thăm Việt Nam và nâng cấp quan hệ ngoại giao Việt – Nhật

Hai sự kiện này không quá bất ngờ, vì dù sao thì mối quan hệ cũng đã mặn nồng từ trước. Nhưng vì Việt Nam đã nâng cấp quan hệ với Mỹ nên việc này tất yếu phải diễn ra cho đồng bộ và đỡ mất lòng “đại ca”.

Việt Nam vẫn kiên định hình ảnh “cây tre” dị dạng xoắn quấy quay về hai hướng nhưng vẫn chau nén bạc.

8. Đầu tư công quá mạnh nhưng tỷ lệ giải ngân còn thấp. Lãi suất ngân hàng quá thấp, giá vàng quá cao, bóng ma suy thoái kinh tế

Nằm trong bối cảnh kinh tế suy thoái toàn cầu và đặc biệt là suy thoái kinh tế ở Trung Quốc, Việt Nam đã có kế hoạch đầu tư công cực kỳ mạnh từ trước đến giờ, một loạt đường cao tốc, sân bay được khởi công, hi vọng đốt được càng nhiều ngân sách càng tốt, hòng vực dậy nền kinh tế.

Tuy nhiên, sức nóng từ “lò” bác Trọng tỏa ra mạnh quá nên nhiều cơ quan chấp nhận cơm, không ăn thì gạo còn đó, kiên định không tiêu hết ngân sách (phổ biến tỉ lệ chỉ khoảng 50% kế hoạch). Thà không hoàn thành nhiệm vụ, chứ nhất định không “vào lò” vì chi tiêu sai phạm.

9. Cái gọi là “Xá lợi tóc Phật” biết tự quay được trưng bày ở chùa Ba Vàng

Vụ việc vẫn chưa có hồi kết, nhưng cho thấy shark Minh thực sự có đầu óc làm kinh tế, xứng đáng là shark pagoda số 1 Việt Nam. Làm sư mà có học hành kinh tế bài bản, cũng khác các sư chỉ biết kinh kệ gõ mõ. Học viện Phật giáo nên mở thêm khoa Kinh tế để phát huy tinh thần nỗ lực cày tiền vượt qua nghịch cảnh, trời dậy huy hoàng sau một năm bị đì xuống bùn vục “oan gia trái chủ”.

10. Một loạt người bất đồng chính kiến vượt biên hoặc được xuất khẩu. Ông Lưu Bình Nhưỡng bất ngờ bị bắt vì “bảo kê cho bảo kê”

Năm nay có một hiện tượng lạ là nhiều người bất đồng chính kiến đã phải vượt biên trốn ra nước ngoài (thường qua ngả Thái Lan). Một số

khác thì đi máy bay theo diện xuất khẩu “phản động”, với các đối tác ngoại giao, làm quà. Điều đó cho thấy sự o ép của phía an ninh khiến “cột điện” mà phản động cũng phải bỏ nước mà đi. Những người còn lại bắt buộc phải ngoan hơn, không thấy còn các vụ biểu tình, công an gác cổng nhà phản động nữa. Nói cách khác là cơ quan an ninh đã “thành công rực rỡ” trong việc đập quả trứng vịt lộn để chúng không thể nở.

Phó ban Dân nguyện Quốc hội Lưu Bình Nhưỡng, một tiếng nói trái chiều đặc biệt trên nghị trường, đột nhiên bị hốt với tội danh ban đầu là “bảo kê cho thằng bảo kê”. Vụ án đang được mở rộng điều tra sang hướng có màu sắc chính trị, đại khái là nhận tiền để tác động, can thiệp vào một số vụ việc khác.

[Hoành tráng Giáng sinh, đừng quên cái nhìn toàn cảnh](#)

01/01/2024

Trần Đông A

Capture à partir de : [voatiengviet](https://voatiengviet.com)

Tòa Khâm sứ Hà Nội tại số 42 phố Nhà Chung, quận Hoàn Kiếm. Đây từng là trụ sở của đại diện Tòa Thánh Vatican tại Việt Nam từ năm 1951-1959.

Nhằm che đậy làn sóng bắt bớ để triệt hạ các tôn giáo suốt mấy năm qua, dịp Noel 2023 này, Hà Nội đã cho phép các Hội thánh, khắp Bắc – Trung – Nam, được ‘trống đồng cờ mở’ trong mùa Giáng sinh ‘phù hoa nhất thế’.

Tôn giáo... Nhân quyền, Đảng đều dón vào ‘một rọ’

Noel có nhiều tên gọi khác như Giáng Sinh, Christmas, Xmas... là dịp lễ đặc biệt trong năm, kỷ niệm ngày ra đời của Chúa Jesus (Giêsu). Theo lịch Do thái từ cổ đại, hoàng hôn mới là thời điểm bắt đầu ngày mới, thay vì nửa đêm. Lễ Giáng Sinh được tổ chức vào 25/12, gọi là ‘Lễ Chính ngày’, còn trước đó, đêm 24/12, gọi là ‘Lễ Vọng’. Cả lương lẫn giáo đều chọn ngày ấy để gặp mặt người thân, bạn bè. Dịp Giáng Sinh, các nhà thờ đều được trang trí lung linh huyền diệu, cùng các khu hang đá để kỷ niệm ngày Hài đồng chào đời. Nhà thờ Lớn là địa điểm không thể bỏ qua khi nhắc đến những ‘chốn xưa’ đẹp nhất Hà thành. Sở hữu cây thông siêu to được ‘décor’ thêm những dây đèn lấp

lánh ngay trước Công chính, tạo một không khí phồn hoa hiếm thấy tại đất Kinh thành (1).

Nhưng đằng sau ‘bức màn tre’ năm nay là sự thật ‘sắt máu’ mà ĐCSVN muốn che đậy, bùng bít đến nỗi ngay cả các con chiên và tín đồ đôi khi cũng ngậy thơ nhằm tưởng, giai cấp toàn trị đang nói lỏng chút tự do. Tháng 3 năm nay, lần đầu tiên chính quyền cộng sản công bố ‘Sách trắng’, khẳng định các tôn giáo ở Việt Nam đều ‘bình đẳng trước pháp luật’, và rằng nhà nước ‘không phân biệt đối xử vì lý do tín ngưỡng, tôn giáo’... ‘Sách trắng’ cho biết thêm chính quyền đã công nhận 36 tổ chức tôn giáo, cấp chứng nhận đăng ký hoạt động cho 4 tổ chức và 1 pháp môn tu hành thuộc 16 tôn giáo (2). Nói vậy nhưng không phải vậy! Con số này trên thực tế là quá ít so với 26,5 triệu tín đồ tôn giáo (27% dân số), trong đó có Phật giáo, Thiên chúa giáo, Hội thánh Tin Lành, đặc biệt là Cao Đài và Hòa Hảo...

Từ mùa hè năm nay, Ủy hội Tự do Tôn giáo Quốc tế của Hoa Kỳ (USCIRF) đã kết luận và tiếp tục khuyến nghị Bộ Ngoại giao Mỹ đưa Việt Nam vào danh sách ‘Quốc gia Cần quan tâm Đặc biệt’ (CPC), vì tình trạng vi phạm tự do tôn giáo ‘nghiêm trọng, có hệ thống và đang tiếp diễn’. USCIRF cũng cho biết thêm, tổ chức này hy vọng việc đưa Việt Nam vào Danh sách ‘Theo dõi Đặc biệt’ (SWL) sẽ khuyến khích chính phủ Việt Nam thực hiện các bước cụ thể đã cam kết để giải quyết các mối quan ngại lâu dài về tự do tôn giáo. USCIRF đề xuất chính phủ Hoa Kỳ cần buộc Việt Nam phải chịu trách nhiệm về vi phạm quyền tự do tôn giáo với tư cách là thành viên của Hội đồng Nhân quyền Liên hợp quốc (UNHRC) và hối thúc Việt Nam cho phép các chuyên gia Đặc biệt của Liên hợp quốc (UN) có liên quan được đến nước này để theo dõi và điều tra tự do tôn giáo và các vi phạm nhân quyền khác. Trước đó, Việt Nam được bầu vào Hội đồng Nhân quyền LHQ với nhiệm kỳ ba năm, bất chấp những lo ngại rộng rãi và sâu sắc về hồ sơ nhân quyền của đất nước này (3).

Tuy nhiên, tự do tôn giáo vẫn chỉ là lĩnh vực hẹp trong toàn bộ bức tranh về dân chủ và nhân quyền của Việt Nam. Năm 2023 dường như là thời điểm chính quyền cộng sản chủ trương ‘bắt vét’ các tù nhân lương tâm lẫn các nhà hoạt động tôn giáo và môi trường dưới hai điều luật mơ hồ 117 và 331. Các nước trên thế giới, nhất là các cơ quan ngoại giao và các tổ chức quốc tế lên án chính quyền Việt Nam đã/đang thực hiện các chuyến ‘bắt vét’ đối với các nhà hoạt động chính trị, môi trường vẫn bằng những tội danh là ‘trốn thuế’ hoặc ‘lợi

dụng các quyền tự do dân chủ' (4) Điển hình là trường hợp đối với PGS.TS Hoàng Ngọc Giao, Viện trưởng Viện Nghiên cứu Chính sách, Pháp luật và Phát triển (PLD), TS. Minh Đường, Viện trưởng Viện Nghiên cứu công nghệ và phát triển SENA và hàng loạt nhà hoạt động môi trường khác. Các vụ án ấy phi lý đến mức, Tòa Hà Nội buộc phải xử kín một số vụ, đặc biệt là trường hợp đối với Viện trưởng Hoàng Ngọc Giao.

‘Cần thiết như con có cha, vợ có chồng...’

Một trong những nguyên nhân khiến Noel 2023 này được quốc tế chú ý nhiều hơn mọi năm là nhờ ở cái ‘tin mừng’ đối với dân Chúa. Sáng 14/12/2023, khi đến thăm và chúc mừng Toà tổng giám mục Huế nhân Noel và năm mới 2024, theo tin tức từ báo chí trong nước, Chủ tịch nước Võ Văn Thưởng thông báo là đã ‘thay mặt nhà nước Việt Nam’ ký thư mời Đức giáo hoàng Francis đến thăm Việt Nam. Và cũng chỉ trước lễ Giáng sinh 2 ngày, *Toà Thánh Vatican đã công bố đã bổ nhiệm Đức Tổng Giám Mục Marek Zalewski, 60 tuổi người gốc Balan, hiện là Sứ thần Toà thánh tại Singapore kiêm đại diện không thường trú tại Hà Nội, làm Đại diện thường trú của Toà thánh tại Việt Nam (5).* Một trong những dân Chúa đã ‘còm’ như sau: ‘Tạ ơn Chúa Chí cao, đã kết hợp Hội Đồng Giám Mục Việt Nam (HĐGMVN) với Đại diện Tòa Thánh Vatican thường trú tại Việt Nam. Việc kết hợp bang giao giữa nước này với nước khác, còn có nhiều trở ngại thay, hướng chỉ là được kết hợp với Tòa thánh Vatican, giống như người được ở trong sự tương giao với Đức Chúa trời. *Đây là sự kết hợp cần thiết như con có cha, như vợ có chồng, để đoàn dân Chúa, nhìn thấy tương lai mình tươi sáng hơn, khi được đồng hành với thế giới, nhìn Sự Sáng dẫn lối mỗi ngày, mà tiến bước...*’ (6). *Đây cũng là bước tiến lịch sử, vì lần đầu tiên, chính quyền Việt Nam sẽ thiết lập quan hệ ngoại giao với Tòa Thánh ở cấp Đại sứ thường trú.*

Theo HĐGMVN, liên quan việc Hà Nội và Vatican thiết lập quan hệ ngoại giao đầy đủ trước khi Giáo hoàng thăm Việt Nam, thì quá trình này có thể còn bao gồm một số bước. Tuy nhiên, đừng quên Đức Thánh Cha là mục tử từ một Giáo hội, trái tim mục tử của Ngài có thể thúc đẩy Ngài làm những việc gì tốt nhất cho đoàn dân của Chúa ở Việt Nam. Cũng có thể có những điều bất ngờ mà chúng ta không biết trước được, vì chúng ta không thể xem xét mọi chuyện theo những tiêu chuẩn và tiêu chí ngoại giao thông thường (7). Cũng có hy vọng, Đại diện Vatican ở Việt Nam sẽ có thể giúp giảm và dần dần loại bỏ

các linh mục quốc doanh do cộng sản cài cắm. Một thành viên chủ chốt từ một Tổ chức dân sự nói với người viết bài này, với điều kiện ẩn danh, ông kỳ vọng cũng giống như Liên Xô và Đông Âu trước đây, khi nhà nước Việt Nam có quan hệ ngoại giao đầy đủ với Tòa thánh, thì có thể ngăn chặn xu hướng thể tục hóa, hoặc chính trị hóa đời sống tôn giáo như hiện nay.

Ở Việt Nam, tính đến nay có hàng trăm tù nhân chính trị bị giam giữ, chỉ vì họ đã thực thi các quyền cơ bản của mình, trong đó có quyền tự do tôn giáo. Chế độ độc đảng công an trị không bao giờ chấp nhận bất đồng chính kiến, cho nên các nhà hoạt động bị tạm giam trong thời gian dài mà không được tiếp xúc với luật sư hay gia đình. Noel năm nay, một số tổ chức dân sự không nhớ nổi đã bao lần cùng với người dân xứ đạo từ Nhà thờ Thái Hà hát vang mãi các bài thánh ca như những sứ điệp của Chúa: *‘Vinh danh Thiên Chúa trên trời/ Bình an dưới thế cho người tù nhân lương tâm’*. Những khúc hát giải bày tâm tình giữa đất với trời, như kết nối các anh em bên ngoài với hàng trăm tù nhân lương tâm đang bị đầy đoạ bên trong các trại giam, từ Bắc chí Nam trên giải đất đau thương hình chữ S này. Hy vọng, từ chốn lao tù, anh chị em nghe được ‘tiếng lòng’ của những người đồng cảm, vơi đi phần nào những thương tổn và nỗi đau thể xác trong những đêm đông giá lạnh như thế này (8).

(1) <https://routine.vn/tin-thoi-trang/dia-diem-trang-tri-giang-sinh-dep-nhat-2023>

(2)

<https://dangcongsan.vn/thoi-su/ra-mat-sach-trang-ton-giao-va-chinh-sach-ton-giao-o-viet-nam-633138.html>

(3)

<https://www.voatiengviet.com/a/uscirf-de-nghi-bo-ngoai-giao-my-dua-viet-nam-vao-danh-sach-cpc/7074968.html>

(4) <https://www.hrw.org/vi/video-photos/interactive/2023/11/13/310927> (Hãy trả tự do cho tù nhân chính trị ở Việt Nam!)

(5) <https://www.voatiengviet.com/a/ngoi-giao-giua-viet-nam-va-vatican/7417675.html>.

(6) <https://www.voatiengviet.com/a/7416428.html>

(7) <https://www.voatiengviet.com/a/7416428.html>

(8)

<https://www.rfa.org/vietnamese/news/comment/blog/noel-2019-with-prisoner-of-conscience-12242019100040.html>

Năm 2023 vẫn là năm của Bộ Thông tin và Truyền thông

Capture à partir de : baotiangdan

Huy Đức

1-12-2023

Chỉ số tự do báo chí của Việt Nam 2023 đứng ở mức 178/180, chỉ trên Trung Quốc và Bắc Triều Tiên. Tôi vốn rất ít khi dẫn các số liệu của RSF không phải vì chế độ vẫn xếp họ vào hàng “thế lực thù địch” mà bởi họ không thực sự hiểu Việt Nam.

Việt Nam không phải là Bắc Triều Tiên và, nếu như Trung Quốc kiểm soát tự do ngôn luận có mục tiêu, có chiến lược, thì Việt Nam lại chưa bao giờ nhất quán. Điểm xếp hạng tự do ngôn luận của Việt Nam đôi khi bị đánh tụt chỉ vì sự ấu trĩ của một vài lãnh đạo và những âm mưu vặt vãnh của những người sau lưng họ.

Nhưng, thứ hạng của năm 2023 không phải không có lý do của nó.

Theo VnExpress: Từ tháng 10-2023, các kênh truyền hình hấp dẫn và lành mạnh như National Geographic, Nat Geo Wild và Baby TV, Mezzo Live ngừng phát sóng ở Việt Nam. Trước đó là Paramount Network, Baby First, còn từ 2021 cũng có 14 kênh nước ngoài không còn hoạt động ở thị trường trong nước. Đến đầu tháng 11, nền tảng OTT truyền hình Prime Video của Amazon ngừng hoạt động sau bảy năm.

Chẳng phải vì các kênh truyền hình nói trên “ngừng phát sóng là vì sự chuyển hướng kinh doanh”.

Cục trưởng Phát thanh, truyền hình và Thông tin điện tử, Lê Quang Tự Do, nói thẳng: *“Các dịch vụ trên phải xác định mô hình kinh doanh tại Việt Nam là cung cấp dịch vụ truyền hình, hay phim. Nếu là phim, họ phải tuân thủ luật Điện ảnh sửa đổi và phải gỡ các nội dung truyền hình. Nếu cung cấp truyền hình, các dịch vụ phải làm thủ tục cấp theo Nghị định 71 về quản lý, cung cấp và sử dụng dịch vụ phát thanh, truyền hình, có hiệu lực đầu năm nay”.*

Điều này có vẻ như là hợp lý trong tư duy của quan chức Việt Nam; nhưng, với những nhà cung cấp dịch vụ cho gần 200 quốc gia này thì không ở đâu họ phải làm những thứ thủ tục ngớ ngẩn như các quy định trong 71.

Cùng một kênh giải trí có thể bị điều chỉnh bởi nhiều luật. Trong khi Luật Điện ảnh sửa đổi [của Bộ Văn hóa Thể thao là khá thông thoáng] thì với các quy định trong 71, những kênh có các dịch vụ ngoài phim hoặc phải làm thủ tục xin phép mới hoặc phải gỡ bỏ các ứng dụng thể thao, giải trí vô cùng hữu ích.

Nhiều nhà cung cấp dịch vụ truyền hình xuyên biên giới không chấp nhận điều đó, họ bỏ Việt Nam. Nạn nhân lớn nhất của những quy định này là khán giả Việt.

Thủ tướng Phạm Minh Chính, hôm 22-12-2023, nói rằng, ông “xót ruột khi cứ mở tivi là thấy phim nước ngoài”. Và, Bộ trưởng Nông nghiệp Lê Minh Hoan thì cho biết, mỗi phim truyền hình Hàn Quốc quảng cáo trung bình khoảng 57 sản phẩm, bao gồm đồ nội thất, mỹ phẩm, công nghệ, một cách khéo léo.

Chắc hẳn, hai nhà lãnh đạo đều biết, phải qua NetFlix, Amazon Prime... nhiều người Việt mới biết đến hàng trăm bộ phim của Việt Nam như Thanh Sói, Hai Phượng, Bí Mật Cửa Gió... và biết đến, ngay cả những bộ phim rất “chủ nghĩa anh hùng cách mạng” như Mùi Cỏ Cháy...

Nhờ được đưa lên những nền tảng ấy, những phim này của Việt Nam mới có cơ hội đến được với hàng triệu thuê bao ở gần 200 quốc gia.

Phần lớn các kênh truyền hình phải rút khỏi Việt Nam vì Nghị định 71 điều phi chính trị. Và, những thủ tục, phép tắc trong Nghị định 71 chẳng mang lại lợi ích gì cho khán giả và cho đất nước, nó chỉ trao cho các viên chức trong bộ máy công cụ những nhiễu và mang lại một số lợi ích không đáng kể cho “sân sau”.

Hội nghị toàn quốc hôm 22-12-2023, đã cho thấy tín hiệu tốt khi Chính phủ coi “phim ảnh” cũng là một “ngành công nghiệp”, “công nghiệp văn hóa”. Và, Bộ trưởng Lê Minh Hoan thì nhận thấy, phim ảnh không chỉ là một sản phẩm văn hóa. Nông dân của ông đang nhờ các nền tảng công nghệ xuyên quốc gia để quảng bá các nông phẩm.

Và trong khi Bộ TT & TT điên cuồng chống lại, cả VTV, Truyền hình Quốc hội... đều lên sóng “khoe” đài của họ được lan tỏa là nhờ Tik Tok, Facebook, Youtube...

Trên thực tế, nhà nước vẫn không đối xử với phim ảnh, sách vở, báo chí như đối xử với một ngành kinh doanh. Các cơ quan quản lý thường rất vô cảm khi cấm chiếu, hủy một buổi biểu diễn, đóng cửa, đình bản một tờ báo chỉ vì vài câu chữ [đôi khi sai đúng chỉ dựa trên cách đánh giá chưa chắc đã trong sáng của các chuyên viên] mà không bao giờ đánh giá tác động kinh tế xã hội của các quyết định ấy.

Từ sai lầm sáp nhập chức năng viễn thông [công nghệ] vào truyền thông [chính trị] mà sự lựa chọn lãnh đạo cho Bộ Thông tin và Truyền Thông luôn có sai lầm. Lãnh đạo ngành, khi còn bưu chính viễn thông thì luôn sáng tạo, tiên phong, đưa đất nước mở cửa, hội nhập. Khi nhập thêm chức năng báo chí, xuất bản thì chỉ ngay ngắn được một nhiệm kỳ. Các bộ trưởng về sau, kẻ thì tham nhũng vào tù, kẻ thì vừa nỏ, vừa viễn vông vừa trại lính.

Nhưng, cho dù đã lộ nguyên hình là tội phạm, Nguyễn Bắc Sơn, Trương Minh Tuấn cũng không thù địch với internet như kế nhiệm của các ông.

Trước hay sau Đổi Mới thì báo chí đều là “công cụ của Đảng”. Nhưng trước và trong hơn hai thập niên đầu của Đổi Mới, các nhà lãnh đạo vẫn luôn dành cho báo chí sự tôn trọng nhất định. Chưa bao giờ các công cụ kinh doanh của báo chí bị hạn chế như thế [mặc dù nhiều tờ báo vẫn phải tự chủ về kinh tế] và cũng chưa bao giờ địa vị của nhà báo và uy tín của báo giới bị coi thường đến thế.

Càng trong thời đại nhiều nhượng về thông tin, vai trò của báo chí chính thống càng hết sức quan trọng. Nhưng cách quản lý báo chí hiện nay đã làm suy yếu tiếng nói chính thống ấy. Kết quả là, không chỉ “mặt trận tư tưởng” của Tuyên giáo bị giảm khả năng “định hướng”, xã hội cũng thiếu hẳn những tiếng nói tin cậy. Tin giả hoành hành và nhiều khi mạnh hơn tin thật.

Khi tướng Nguyễn Mạnh Hùng sang làm Bộ trưởng, trên trang này tôi đã cảnh báo ông, quốc gia không phải là trại lính.

Trong kỷ nguyên internet chủ quyền và lãnh thổ của quốc gia không đơn giản chỉ là những cột mốc bê tông. Thiết lập chủ quyền quốc gia càng không phải là để ra các loại thủ tục để ngăn chặn người dân Việt Nam tiếp cận với các nền tảng công nghệ trên internet mà phải khai thác những nền tảng ấy sao cho sáng tạo và thích hợp nhất.

Cấm đoán các nền tảng công nghệ rồi đóng cửa, nhái theo cách làm của họ thì sẽ hoặc là thất bại như “Lotus” hoặc chỉ cho ra những sản phẩm công nghệ kiểu Việt Á.

Tinh thần “hậu kiểm”, người dân được làm những gì pháp luật không cấm đã được đưa vào Luật Doanh nghiệp từ năm 1999. Quản lý nhà nước không bằng những điều kiện, chuẩn mực mà bằng giấy phép không chỉ là đi ngược với tinh thần ấy mà còn rất lỗi thời.

Chúng ta đang ở trong một thời đại mà có thể ngày mai, các nền tảng công nghệ sẽ bổ sung các ứng dụng mới mà hôm nay loài người chưa nghĩ tới và thật vô nghĩa khi ta mất rất nhiều thời gian loay hoay chẻ nhỏ họ ra cho từng bộ ngành hành hạ với cái gọi là quản lý.

Việt Nam có thể đã phải cân nhắc rất cẩn trọng, tính toán rất chiến lược và áp ử không phải trong một sớm một chiều mới có thể dàn xếp trong ngoài để đưa quan hệ Việt – Mỹ lên tầm “chiến lược toàn diện”. Các nhà lãnh đạo Việt Nam sang Mỹ, sang châu Âu đều cố gắng để tìm gặp, thuyết phục lãnh đạo các công ty công nghệ quan tâm tới Việt Nam.

Nhưng, những tư duy chiến lược và những nỗ lực ấy đôi khi lại có thể bị vô hiệu hóa bởi những âm mưu vặt vãnh.

Sự thiếu chuyên nghiệp của các cơ quan lập pháp, sự vị nể, thỏa hiệp giữa các bộ ngành có thể để lọt những thủ tục được cài cắm trong các văn bản, khiến cho những “chiến lược”, những “toàn diện” có nguy cơ trở nên vô nghĩa.

Bởi, các công ty công nghệ khi tới Việt Nam, không phải là sẽ đối diện với các nhà lãnh đạo đã nỗ lực khai mở lộ trình chiến lược mà sẽ rơi vào “thập diện mai phục” của những thủ tục không được dạy ở bất cứ trường luật nào; phải đối diện với một bộ máy rất nhiều cửa mà không biết mở cửa nào; đối diện với những cam kết mà không có cam kết; đối diện một lịch trình mà không có thời hiệu; đối diện với những chi phí không thể dự toán và không làm sao quyết toán.

2023 đúng là năm của Bộ TT & TT.

Những quy định trong Nghị định 71 cũng như những quy định đang được Bộ TT & TT dự thảo trong Nghị định 72 có thể mang lại những lợi ích rất nhỏ nhặt và cục bộ. Nhưng uy tín của quốc gia, cơ hội của hàng chục triệu người dân Việt Nam sẽ phải trả giá.

Lịch sử không cần biết danh tính những kẻ đang dấn dúi cài cắm các quy trình đẩy lùi văn minh ấy nhưng lịch sử sẽ lại rất vô tư lưu danh những ai đã để cho bọn họ lộng hành.

[Cổ phiếu VinFast tại Mỹ giảm còn 7 USD](#)

2024.01.03

Capture à partir de : [RFA](#)

Minh họa: Xe điện VinFast đậu trước một cửa hàng ở Los Angeles, bang California, Hoa Kỳ, ngày 1/3/2023. Reuters

Cổ phiếu VinFast (mã VFS) giảm chỉ còn 7,05 USD/cổ phiếu (giảm gần 16%) trong ngày giao dịch đầu tiên của năm 2024, sau khi thông báo ký kết thỏa thuận với năm đại lý trên bốn bang của nước Mỹ.

Theo thông cáo báo chí của công ty xe điện Việt Nam phát hành ngày 2/1/2024, khách hàng Mỹ có thể trải nghiệm xe điện của VinFast thông qua các đại lý ở các tiểu bang như North Carolina, New York, Texas và Kansas.

Bà Trần Mai Hoa, Phó Tổng Giám đốc Kinh doanh và Marketing VinFast toàn cầu cho biết: "Đây là bước tiến quan trọng khẳng định cam kết của VinFast trong việc mở rộng mạng lưới kinh doanh, rút ngắn thời gian đưa sản phẩm ra thị trường.

Hợp tác với các đại lý giúp VinFast nhanh chóng đem đến cho người tiêu dùng những mẫu xe điện chất lượng tốt, giá tốt và chính sách hậu mãi xuất sắc, thúc đẩy mục tiêu xanh hóa giao thông toàn cầu".

Công ty con của tập đoàn VinGroup cho hay, họ dự kiến sẽ mở rộng mạng lưới phân phối sản phẩm xe hơi điện tới 125 điểm bán trên toàn nước Mỹ, bên cạnh việc vận hành 13 cửa hàng bán lẻ và trung tâm dịch vụ tại California.

Cổ phiếu của VinFast chính thức được giao dịch trên sàn Nasdaq của Mỹ hồi tháng 8 năm ngoái, nhanh chóng đạt mức đỉnh hơn 90 USD/cổ phiếu, nhưng sau đó rớt không phanh xuống đáy chỉ còn khoảng 5 USD, những ngày cuối năm 2023 phục hồi lên vùng giá 8 USD.

Kiều hối đổ về Sài Gòn nhiều gấp ba lần đầu tư nước ngoài

22/12/2023

VOA Tiếng Việt

Capture à partir de : [voatiengviet](https://voatiengviet.com)

Thành phố Hồ Chí Minh đặt mục tiêu trở thành trung tâm tài chính của khu vực và thế giới

Số ngoại tệ do người Việt ở nước ngoài gửi về thành phố Hồ Chí Minh trong năm nay dự kiến đạt 9 tỷ đô la Mỹ, một quan chức lãnh đạo thành phố này cho biết, góp phần giúp kinh tế thành phố phát triển.

Đây là con số mà ông Võ Văn Hoan, phó chủ tịch thành phố lớn nhất nước, đưa ra tại Hội nghị Ngoại giao toàn quốc hôm 21/12 ở Hà Nội, theo tờ Tuổi Trẻ.

Con số này nhiều gần gấp ba lần vốn đầu tư trực tiếp nước ngoài đổ vào thành phố là 3,4 tỷ đô la và so với năm ngoái đã tăng 35%.

Ông Hoan được trang mạng VnExpress dẫn lời cho biết kết quả này một phần nhờ vào chính quyền thành phố 'tập trung vào xúc tiến thương mại, thu hút đầu tư cũng như thường xuyên gặp gỡ, lắng nghe cộng đồng doanh nghiệp nước ngoài'.

Ông nói số kiều hối này sẽ phần nào giúp kinh tế thành phố phát triển và đóng góp vào việc thực hiện mục tiêu xây dựng thành phố Hồ Chí Minh thành trung tâm tài chính của khu vực và thế giới.

Dẫn thông tin từ chi nhánh của Ngân hàng nhà nước tại thành phố, trang mạng VnExpress cho biết lượng người dân Việt Nam đi xuất khẩu lao động tăng trở lại sau khi một số nước dỡ bỏ các lệnh cấm nhập cảnh sau đại dịch COVID-19 cũng là một nguyên nhân khiến dòng kiều hối đổ về Việt Nam tăng mạnh.

Cơ quan này dự báo sang năm 2024 khi tình hình kinh tế thế giới khả quan hơn thì lượng kiều hối đổ về thành phố sẽ tăng khoảng 20%.

Chỉ riêng trong 9 tháng đầu năm, lượng kiều hối về thành phố đã đạt 6,6 tỷ đô la, tăng 40% so với cùng kỳ và vượt cả năm 2022, ông Nguyễn Đức Lệnh, phó giám đốc Ngân hàng Nhà nước chi nhánh thành phố, được VnExpress dẫn lời cho biết.

Trong số này, nguồn kiều hối từ khu vực châu Á chứ không phải Mỹ hay châu Âu mới là nguồn kiều hối lớn nhất, chiếm hơn 53% kiều hối về thành phố, cũng theo lời ông Lệnh.

Thành phố này hiện chiếm hơn một nửa lượng kiều hối của cả nước, theo số liệu của Ngân hàng Nhà nước được VnExpress dẫn lại.

Phó Chủ tịch Võ Văn Hoan được dẫn lời nói tại hội nghị ngành ngoại giao rằng thành phố lớn nhất nước sẽ ‘nỗ lực cải thiện nhiều mặt như năng lực cạnh tranh, có mô hình và hướng đi phù hợp, có các quyết sách đột phá để thu hút các nhà đầu tư, các tập đoàn lớn’ để đạt được mục tiêu trở thành trung tâm tài chính của khu vực.

Ông cũng kêu gọi chính quyền trung ương ‘hình thành khung chính sách vượt trội’ so với các trung tâm tài chính khác để thành phố thu hút thêm các nhà đầu tư quốc tế đến với trung tâm tài chính quốc tế thành phố Hồ Chí Minh.

EVN báo lỗ 17.000 tỷ đồng trong năm 2023 dù tăng giá điện hai lần

2023.12.15

Capture à partir de : [RFA](#)

Minh họa: Công nhân Tập đoàn điện lực Việt Nam (EVN) đang kiểm tra đồng hồ điện. AFP

Tập đoàn Điện lực Việt Nam (EVN) trong báo cáo gửi Bộ Công Thương cho biết năm 2023 chịu lỗ 17.000 tỷ đồng.

Mạng báo Công thương loan tin ngày 14/12 dẫn báo cáo của EVN như vừa nêu và giải trình tập đoàn này lỗ do phải mua điện giá cao; mặc dù EVN nỗ lực tiết giảm chi phí và tăng giá điện hai lần. Năm 2023, EVN thừa nhận không cân bằng được kết quả sản xuất kinh doanh.

Theo EVN, hai lần tăng giá điện bán lẻ bình quân- lần thứ nhất tăng 3% vào ngày 4/5, và lần thứ hai tăng thêm 4,5% vào ngày 9/11, chỉ có thể giúp EVN tăng doanh thu khoảng 3.200 tỷ đồng, chưa đủ bù đắp chi phí sản xuất- kinh doanh.

EVN còn tính thêm các khoản chênh lệch tỷ giá hơn 14.000 tỷ đồng của các năm trước chưa được đưa vào giá điện.

Cũng theo báo cáo của EVN, giá nhiên liệu đầu vào dù có giảm so với năm trước nhưng vẫn ở mức cao.

Mỏ Khí Nam Côn Sơn giảm sản lượng mạnh nên các nhà máy nhiệt điện khí phải tiếp nhận khí từ các mỏ khí khác có giá cao hơn, hay rất cao như các mỏ Thiên Ưng, Sao vàng- Đại Nguyệt.

Đến 65% doanh nghiệp phải cắt giảm lao động

2023.12.15

Capture à partir de :[RFA](#)

Minh họa: Công nhân đang cuộn những thanh thép cho một công trình xây dựng ở Hà Nội.
AFP

Sáu mươi lăm phần trăm các doanh nghiệp trong nước buộc phải cắt giảm lao động theo thăm dò của hãng tuyển dụng Navigos Search tại Thành phố Hồ Chí Minh.

Mạng báo Tuổi trẻ loan tin ngày 14/12 dẫn kết quả thăm dò gần đây của Navigos Search về tiền lương và thị trường lao động tại Việt Nam qua phỏng vấn 4.000 lao động và 555 công ty trên cả ba miền đất nước.

Trong số 311 công ty phải cắt giảm lao động, những doanh nghiệp trong lĩnh vực chứng khoán cho biết phải giảm từ 25 đến 50% số nhân

viên của họ; những công ty trong ngành xây dựng, bất động sản, tư vấn phải giảm từ 50-75% lao động.

Thăm dò cho thấy chỉ có hơn 1% các công ty được hỏi ý kiến cho biết họ dự kiến có thể phải thuê thêm đáng kể lao động trong năm tới.

Đối với người lao động, 70% số người được thăm dò cho biết họ duy trì được công việc hiện làm; trong khi đó 20% cho biết phải đối mặt với biện pháp cắt giảm.

Trong số những lao động bị tác động, chỉ có 6,5% tìm được việc làm mới; hơn 11% vẫn phải tiếp tục tìm việc.

Ngành xây dựng là lĩnh vực bị tác động đáng kể nhất.

Đại biểu Quốc hội sẽ cuộc gì nữa?

Capture à partir de : [baotienngdan](https://baotienngdan.com)

[**Blog RFA**](#)

Đồng Phụng Việt

29-10-2023

Không đơn hàng, một công ty dệt may gần 4.000 nhân sự nay còn 37 người ¹

BÌNH KHÁNH

Nghe đọc bài 4:14

1x

Tuổi Trẻ trên Google News

Trong quý 3-2023, một công ty dệt may từng rất lớn ở TP.HCM không ghi nhận đơn hàng nào. Khoản doanh thu ít ỏi có được đến từ dịch vụ.

Doanh thu dệt may sụt giảm vì vắng bóng đơn hàng - Ảnh: Garmex

Ảnh chụp màn hình báo Tuổi Trẻ

Tờ Tuổi Trẻ vừa kể chuyện Garmex Sài Gòn – doanh nghiệp lâu đời, nổi tiếng trong lĩnh vực dệt may, cổ phiếu đã được đưa ra giao dịch từ 2006... Theo đó, quý rồi (quý 3/2023), doanh thu hợp nhất của Garmex Sài Gòn chỉ có 73 triệu đồng. Khoản thu khiêm tốn đến mức đáng ngại này không phải nhờ sản xuất – sản phẩm mà là từ dịch vụ. Garmex thua lỗ suốt năm quý vì không có đơn đặt hàng. Cuối năm 2021, nhân sự của Garmex Sài Gòn là hơn 3.700 người nhưng tới cuối tháng vừa rồi, nhân sự chỉ còn... 37 người **(1)**.

Garmex Sài Gòn không phải là trường hợp cá biệt. Đây là tình trạng chung của các doanh nghiệp dệt may. Tháng trước, tờ Tuổi Trẻ từng đề cập đến việc ngoài chuyện thiếu đơn đặt hàng, những doanh nghiệp này còn bị đe dọa vì thiếu công nhân. Thiếu việc, thu nhập giảm, chỉ làm việc cầm chừng, không đủ tiền trang trải các nhu cầu

thiết yếu nên công nhân bỏ việc hàng loạt **(2)**. Vì thiếu nhân lực, doanh nghiệp không thể hoàn tất các đơn đặt hàng vốn rất hiếm hoi, cả doanh nhân lẫn công nhân cùng hấp hối.

Con số doanh nghiệp phá sản, tạm ngưng hoạt động vẫn tăng không ngừng. Chẳng riêng những doanh nghiệp sản xuất như Garmex Sài Gòn ngắc ngoải, những doanh nghiệp hoạt động trong lĩnh vực dịch vụ cũng đều đứng. Trong khi thất nghiệp tràn lan, tất cả các giới đều tuyệt vọng về tương lai, không những không đề ra được giải pháp nào để giúp dân chúng nói chung và doanh giới nói riêng sinh tồn, chính phủ còn liên tục dùng các chỉ số để... báo công đã thúc đẩy... tăng trưởng! Quốc hội – cơ quan giám sát cũng vậy!

Thay vì thảo luận để xác định nguyên nhân khiến kinh tế – xã hội càng ngày càng bi đát, tìm kiếm giải pháp cải thiện tình hình, quốc hội tiếp tục dành thời gian để xem nên đặt tên cho loại giấy tờ tùy thân, giúp nhận dạng từng cá nhân là... “căn cước công dân” (CCCD) hay... “căn cước” **(3)**. Thay vì xem xét trách nhiệm của Bộ trưởng Công an, trực tiếp xử lý ông Tô Lâm bằng phiếu bãi nhiệm hay yêu cầu Thủ tướng xử lý nhân vật từng nằng nặc đòi thông qua “Đề án phát triển ứng dụng dữ liệu về dân cư, định danh và xác thực điện tử phục vụ chuyển đổi số quốc gia giai đoạn 2022 – 2025, tầm nhìn đến năm 2030” – thường được gọi tắt là “Đề án 06” **(4)**, từng tuyên bố việc cấp phát CCCD là “mệnh lệnh chiến đấu và kỷ luật công tác” **(5)**, nhiều ĐBQH lại nhất trí với yêu cầu mới của ông Tô Lâm... sửa Luật CCCD thành Luật Căn cước, bất chấp sự thật hiển nhiên rằng: Điều đó tạo dư luận không tốt về công tác xây dựng pháp luật của Quốc hội và quản lý nhà nước – trong tám năm buộc công dân phải đổi giấy tờ tùy thân ba lần **(6)**.

***

Các ĐBQH khóa này đổ về Hà Nội tham dự Kỳ họp thứ sáu sau khi Tổng Liên đoàn Lao động (LĐLĐ) Việt Nam công bố “Kết quả khảo sát về đời sống, việc làm, tiền lương của người lao động năm 2023” với nhiều số liệu mà bất kỳ ai có lương tri cũng choáng váng: Thu nhập của 75,5% người lao động không đủ sống và điều này buộc 53,7% phải cân nhắc về việc kết hôn, 72% phải cân nhắc về việc sinh con. Chỉ 37% đủ khả năng bảo đảm 100% nhu cầu học hành của con cái.

Tỉ lệ người lao động có thể ăn thịt, cá mỗi ngày chỉ là 26,2%. Có tới 10,3% cho biết với thu nhập hiện tại, họ chỉ có thể ăn thịt, cá trong bữa ăn với gia đình một lần/tuần. Chỉ có 40% đủ tiền để mua một số loại thuốc cơ bản khi đau bệnh. 6,3% cho biết thu nhập hiện tại đủ để khám bệnh, mua thuốc, chữa bệnh và 6,5% cho biết không làm gì cả và để bệnh tự khỏi. Thu nhập không đủ sống nên 17,3% thường xuyên vay nợ, 45,2% người vay nợ lo lắng, bất an và hơn 3% thường xuyên bị dọa dẫm, khủng bố vì nợ nần.

Bà Phạm Thị Thu Lan – Viện phó Viện Công nhân và Công đoàn, một trong những nơi thực hiện cuộc khảo sát vừa đề cập, kể với báo giới: Rất nhiều người lao động bày tỏ mong muốn được làm nhiều giờ hơn. Thật đáng buồn khi nghe người lao động cho biết sau nhiều năm làm việc họ vẫn không thể tích lũy nên phải tìm việc làm thêm. Một đất nước có thu nhập trung bình mà người lao động vẫn phải sống như vậy thì theo chúng tôi đó là sự tồn tại hơn là cuộc sống có chất lượng (7)...

“Kết quả khảo sát về đời sống, việc làm, tiền lương của người lao động năm 2023” chỉ cung cấp các số liệu cụ thể về thực trạng mà ai cũng biết và trong vài năm gần đây, mức độ tệ hại càng ngày càng trầm trọng. Tuy nhiên các ĐBQH – những cá nhân tự nhận là những người đại diện cho “ý chí, nguyện vọng của toàn dân” hoàn toàn không bận tâm. Năm trước, sau khi dành rất nhiều thời gian để bàn bạc, các ĐBQH khóa này ra “Nghị quyết thí điểm đấu giá biển số xe ô tô” (Nghị quyết 73/2022/QH15)! Thừa thắng xông lên, năm nay, các ĐBQH khóa này bắt đầu thảo luận về việc phân nhóm số điện thoại để xác định đúng giá trị tiềm năng của “số điện thoại đẹp” và tổ chức đấu giá “số điện thoại đẹp”, tăng thu ngân sách (8)! Đây là bất trí hay vô tri? Rất khó xác định! Có người phỏng đoán, có thể vì thấy dân chúng như vậy, doanh giới như vậy, lại hoang mang vì không biết giải quyết “quốc kế, dân sinh” thế nào nên các ĐBQH nhắm vào “số đẹp” để... cuộc. Chẳng may phỏng đoán đó đúng, hết “số đẹp” các ĐBQH sẽ nhắm vào gì để cuộc?

Tham khảo

(1)

<https://tuoitre.vn/khong-don-hang-mot-cong-ty-det-may-gan-4-000-nhan-su-nay-con-37-nguoi-20231027134339417.htm>

(2)

<https://tuoitre.vn/doanh-nghiep-det-may-thieu-don-hang-thieu-ca-lao-dong-20230921151257208.htm>

(3)

<https://plo.vn/quoc-hoi-tranh-luan-soi-noi-doi-ten-cccd-thanh-the-can-cuoc-post758315.html>

(4)

<https://thuvienphapluat.vn/van-ban/Cong-nghe-thong-tin/Quyết-dinh-06-QD-TTg-2022-De-a-n-phat-trien-ung-dung-du-lieu-ve-dan-cu-2022-2025-499726.aspx>

(5)

<https://cadn.com.vn/bo-truong-to-lam-thuc-hien-de-an-06-la-menh-lenh-chien-dau-va-ky-luat-cong-tac-post259321.html>

(6)

<https://thanhnien.vn/8-nam-ma-3-lan-doi-the-can-cuoc-gay-du-luan-khong-tot-185230622172238794.htm>

(7) <https://vneconomy.vn/hon-11-cong-nhan-co-muc-luong-khong-du-song.htm>

(8)

<https://laodong.vn/thoi-su/de-nghi-chia-nhom-sim-dien-thoai-so-dep-gia-khoi-diem-cao-nhat-la-200-trieu-dong-1258990.laod>

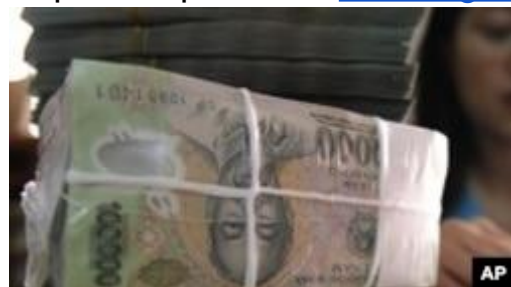

Bơm triệu tỷ đồng vào nền kinh tế: Lý do và hệ lụy

09/12/2023

Lê Quốc Quân

Capture à partir de : voatiengviet

Quyết định thúc ép tăng trưởng tín dụng theo kế hoạch là sự can thiệp thô bạo và bất bình thường của Đảng và chính phủ vào hoạt động của hệ thống ngân hàng.

Đã một thời người dân Việt Nam kỳ vọng về một chính phủ kỹ trị với những gương mặt có học vấn và trình độ chuyên môn cao, nhưng giờ đây bức tranh đầy hy vọng đó đã không còn nữa.

Gần một [triệu tỷ](#) đang được ép phải bơm vào trong nền kinh tế trong tháng này, mà thực chất chỉ còn khoảng 20 ngày.

Theo số liệu của Ngân hàng Nhà nước, tính đến ngày 23/11/2023 dư nợ tín dụng của toàn bộ hệ thống chỉ mới tăng 8,38%. Cho nên để đạt được kế hoạch tăng trưởng 14.5% trong năm nay, thì hệ thống Ngân hàng còn phải giải ngân hơn 735 ngàn tỷ đồng trong tháng này.

Ngoài ra, cho đến hết tháng 11, tỷ lệ [giải ngân vốn đầu tư công](#) chỉ mới đạt 65,1%, chiếm 461 ngàn tỷ đồng. Nghĩa là trong tháng 12 cần phải giải ngân 35% còn lại, tức khoảng 247 ngàn tỷ đồng.

Chính phủ đã rất quyết liệt để ép phải bơm được càng nhiều tiền càng tốt vào nền kinh tế trong những ngày còn lại. Đây một là quyết định

duy ý chí và bất khả thi nhưng cũng là chút thành tích cuối cùng mà Chính phủ của cựu tổng cục trưởng tổng cục tình báo, Phạm Minh Chính, quyết tâm giành được.

Xông xáo và thô bạo

Thủ tướng Phạm Minh Chính đã rất quyết liệt và xông xáo cho nhiệm vụ này. Sáng ngày 7/12/2023, Ông đã chủ trì [cuộc họp](#) trực tiếp với 38 Ngân hàng thương mại mà mục tiêu là thúc đẩy việc bơm tiền vào nền kinh tế. Tại hội nghị được gọi là “Diên Hồng” này ông Chính đã nói *“Lúc không bình thường phải có chính sách không bình thường”*.

Ý của ông Chính là trong khi kinh tế đang tăng trưởng chậm lại thì phải “linh hoạt” để đẩy mạnh cho vay và bơm tiền vào nền kinh tế nhằm đạt được tăng trưởng kinh tế 6,5% như quốc hội đã phê duyệt trước đó.

Mục đích cuối cùng là bản tổng kết trong năm 2023 phải sáng sủa, đáp ứng các chỉ tiêu Quốc hội giao, nhằm tạo lá bùa che chắn cho những cú đánh hiểm của đối phương vào sự điều hành yếu kém của chính phủ trong năm qua.

Quyết định thúc ép tăng trưởng tín dụng theo kế hoạch là sự can thiệp thô bạo và bất bình thường của Đảng và chính phủ vào hoạt động của hệ thống ngân hàng. Đây là tuyên bố thiếu cơ sở khoa học của một viên tướng công an trước hàng chục chuyên gia kinh tế lão luyện đến từ chuyên ngành ngân hàng. Nhưng tất cả chỉ biết ngồi nghe.

Mâu thuẫn với Ngân hàng Nhà nước

Phó thống đốc Ngân hàng Nhà nước Phạm Thanh Hà từng [nhận định](#) rằng: do sức hấp thụ vốn của nền kinh tế đã trở nên yếu hơn; doanh nghiệp sản xuất khó khăn, tiêu thụ sản phẩm kém, dẫn đến nhu cầu vay vốn giảm sút; các doanh nghiệp nhỏ và tài chính suy yếu, không có phương án kinh doanh khả thi nên chưa đáp ứng được yêu cầu vay vốn ngân hàng; nhiều dự án bất động sản gặp khó khăn nên nhu cầu tín dụng trong ngành sụt giảm... Chính phủ biết điều đó nhưng thủ tướng vẫn coi đây như là một nhiệm vụ chính trị phải thực hiện.

Rõ ràng việc giảm lãi suất cho vay, đẩy tiền ra lưu thông có thể phục vụ tăng trưởng nhất thời nhưng chắc chắn sẽ tạo ra lạm phát, phá vỡ ổn định tỷ giá và làm đảo lộn kinh tế vĩ mô. Quyết định nóng vội này sẽ làm nguy hại cho toàn bộ nền kinh tế sau này và cuối cùng người tiêu dùng là đối tượng bị bóc lột nhiều nhất.

Nhưng đây là quyết định của Đảng và một chính phủ “có phốt” đang khao khát một thành tích nhỏ nhoi cho nên ai đứng ra cản đường sẽ bị trả giá không thương tiếc.

Quả thật, ngày 26/11 thủ tướng đã ký công điện để yêu cầu các tổ chức tín dụng mở rộng tăng trưởng tín dụng và yêu cầu Ngân hàng nhà nước rút kinh nghiệm trong việc điều hành.

Sau đó 4 ngày, phó thủ tướng Lê Minh Khái đã có [văn bản yêu cầu thanh tra](#) Ngân hàng nhà nước về công tác điều hành tăng trưởng tín dụng. Hiện nay hoạt động thanh tra đang ráo riết được thực hiện vì thủ tướng yêu cầu phải báo cáo kết quả thanh tra trong tháng 1/2024.

Lý do chính của việc thừa vốn thiếu tiền

Thực tế, nghịch lý “[thừa tiền thiếu vốn](#)” này xuất phát từ việc yếu kém nội tại của nền kinh tế.

Các doanh nghiệp hiện nay đã phải thu hẹp sản xuất, sa thải công nhân, giảm bớt công ăn việc làm rất nhiều. Điều này không phải là do không có vốn mà bây giờ nếu có vốn thì cũng “không biết để làm gì”.

Tỷ lệ lạm phát, chi phí đầu vào cao, giá nguyên vật liệu đều tăng, đặc biệt giá điện tăng lên là một cú đấm bồi rất lớn vào các doanh nghiệp sản xuất, làm cho hàng hoá trở nên khó cạnh tranh trên trường quốc tế, đơn hàng giảm mạnh.

[Theo báo cáo của S&P Global](#) thì chỉ số người quản trị mua hàng (PMI) của Việt Nam trong tháng 11 tiếp tục giảm xuống dưới mức trung bình và số đơn hàng mới giảm lần đầu tiên trong 4 tháng.

Một lý do quan trọng khác là nền kinh tế Việt Nam dựa quá sâu vào ngành kinh doanh bất động sản. Sau khi một loạt đại gia vỡ nợ và rơi vào vòng lao lý, thị trường BĐS Việt Nam hầu như tê liệt.

Để giải cứu Bất động sản, Chính phủ đã ra [Nghị quyết 33/NQ-CP](#) nhằm “tháo gỡ và thúc đẩy” thị trường Bất động sản trong đó hy vọng quốc hội *thông qua Luật đất đai (sửa đổi); Luật kinh doanh Bất động sản (sửa đổi); và Luật Tổ chức tín dụng (sửa đổi)...* Thế nhưng trong kỳ họp Quốc hội vừa rồi Hai đạo luật lớn và quan trọng nhất đối với nền kinh tế là Luật đất đai (sửa đổi) và Luật các tổ chức tín dụng (sửa đổi), đã không được thông qua.

Điều này làm cho tình hình càng thêm bế tắc và chính phủ càng nóng ruột.

Tiền sẽ được tuôn ra vội vàng

Thông thường vốn đưa ra nền kinh tế thì chỉ có 2 con đường là giải ngân cho các dự án đầu tư công và qua các ngân hàng thương mại.

Hiện nay chuyện trao thầu và giải ngân vốn đầu tư công đang có vấn đề rất lớn vì chiếc “lò đốt củi” và cỗ máy bị “khô dầu”. Do cơ chế xin cho và thiếu minh bạch trong chuyện chọn thầu và thực thi dự án công cho nên “đụng đâu sai đó”. Bởi vậy, cán bộ [công chức ngại va chạm](#) và không tiến hành triển khai công việc. Giải ngân vốn đầu tư công bao giờ cũng gắn liền với % hoa hồng và lại quả mà giờ đây tai mắt thì đầy rẫy xung quanh.

Chính vì vậy tháng cuối năm này lại là dịp để các doanh nghiệp thi công vội vàng làm gấp gáp, kiểu “no đòn đói góp”. Suốt cả năm cứ nhờn nhờ rồi cuối năm tăng tốc đột ngột để thúc đẩy khối lượng công việc hoàn thành, thường là dẫn đến chất lượng kém, điều sau này thường đổ lỗi cho việc bị “ép” tiến độ.

Đối với hệ thống Ngân hàng thì đã chia lại Room tín dụng để [ráo riết đẩy tiền ra](#) lưu thông. Suốt cả năm nay, các Ngân hàng đã phải đổ mắt tìm khách hàng mà vẫn không thấy nhưng khi Thủ tướng đã đã chỉ đạo “*phải đảm bảo cung cấp đủ vốn phục vụ nền kinh tế và tuyệt đối không để tắc nghẽn, ách tắc, chậm trễ, ách tắc...*”.

Điều này buộc các Ngân hàng vội vàng “linh hoạt” để nghĩ các chiêu lắt léo nhằm bơm tiền ra lưu thông, bất chấp hậu quả sau này.

Bên đồ cuối cùng là Bất động sản và Thị trường CK

Như vậy cuối cùng tiền lại được bơm ra và rồi kiểu gì nó cũng “lòng vòng” một cách đầy ảo diệu trước khi chạy vào thị trường chứng khoán và bất động sản. Đây là hai kênh luôn luôn khát vốn nhưng không tạo ra lao động vật chất và sản phẩm hữu hình, mà đang chủ yếu phục vụ việc đầu cơ.

Và rồi, cuối cùng khi hết chu kỳ tín dụng sẽ lại xảy ra lạm phát và nợ xấu. Nền kinh tế duy ý chí và ưa chuộng thành tích của đảng cộng sản lại tiếp tục một vòng quay luẩn quẩn mới. Bóp vào thật chặt, xong lại buộc phải nhả phanh và tăng tốc thật nhanh, sau đó lại bóp vội, mặc cho sự xáo trộn cuối cùng đổ lên đầu người dân.

Việc chạy theo thành tích, muốn thắng lợi là ngay trong nhiệm kỳ của mình, thậm chí trong năm mình cầm quyền, để có các chỉ số đều có thể vừa lòng một vị nào đó sẽ gây ra một vòng rủi ro mới cho nền kinh tế, làm cho nó đột ngột “bùng lên” rồi “tắt ngấm” sau đó.

Đã một thời người dân Việt Nam kỳ vọng về một chính phủ kỹ trị với những gương mặt có học vấn và trình độ chuyên môn cao, nhưng giờ đây bức tranh đầy hy vọng đó đã không còn nữa. Lúc này là hình ảnh một chính phủ tràn ngập những gương mặt tướng ngòm tướng nổi từ công an, nội chính hay hoạt động đoàn đang lên. Họ đang chạy đôn đáo để bơm những liều thuốc bổ vào cơ thể kinh tế lờ đờ nhiễm bệnh thay vì tổ chức những cuộc hội thảo chuyên môn rồi tiến hành phẫu thuật và thay đổi động cơ.

Đó là điều rất không lành cho người dân và doanh nghiệp Việt Nam.

Bơm tiền và tăng... ‘chường’!

05/12/2023

Trần Văn

Capture à partir de : [voatiengviet](https://voatiengviet.com)

Hình minh họa.

Bất kể khuyến cáo của các chuyên gia kinh tế cả trong lẫn ngoài Việt Nam, giới lãnh đạo hệ thống chính trị, hệ thống công quyền tại Việt Nam vẫn xem tăng trưởng GDP như một thứ trang sức để chứng tỏ sự “sáng suốt và tài tình” của cả cá nhân lẫn hệ thống.

Cả hệ thống chính trị, hệ thống công quyền lẫn hệ thống truyền thông chính thức tại Việt Nam đang sôi sùng sục vì... “*còn một triệu tỉ đồng chưa được bơm vào nền kinh tế*” trong khi sắp hết năm. Có nơi như TP.HCM đã tổ chức “*đợt thi đua cao điểm 60 ngày nhằm hoàn thành chỉ tiêu giải ngân vốn đầu tư công của năm nay*” nhưng đến giờ tỉ lệ giải ngân vốn đầu tư công của TP.HCM chỉ đạt chừng 45% so với kế hoạch (1).

Sở dĩ giới hữu trách quay quắt với việc “*thúc cho tiền chạy vào nền kinh tế*” vì năm nay, Việt Nam tiếp tục không đạt được chỉ tiêu tăng

tăng trưởng GDP như dự tính (thay vì tăng trưởng GDP phải là 6,5% nhưng theo ước tính mới nhất thì chỉ đạt được khoảng 5%). Lý do khiến chính quyền Việt Nam sốt ruột, thúc ép giải ngân vốn đầu tư công vì “*giải ngân được 95% kế hoạch vốn đầu tư công thì sẽ thúc GDP tăng thêm 1,3% (5)*”.

Bất kể khuyến cáo của các chuyên gia kinh tế cả trong lẫn ngoài Việt Nam, giới lãnh đạo hệ thống chính trị, hệ thống công quyền tại Việt Nam vẫn xem tăng trưởng GDP như một thứ trang sức để chứng tỏ sự “sáng suốt và tài tình” của cả cá nhân lẫn hệ thống. Năm 2018, khi phân tích và lập lại khuyến cáo – đừng chạy theo GDP bằng mọi giá, bà Phạm Chi Lan – một chuyên gia kinh tế nhắc đến điều đã từng xảy ra dưới thời ông Nguyễn Tấn Dũng làm Thủ tướng: *Khi nhận ra không thể đạt được mục tiêu tăng trưởng GDP của năm, chính phủ thúc ép hút thêm một triệu tấn dầu để bán bất kể giá dầu thế giới đang giảm rất mạnh. Tuy bán dầu trong bối cảnh đó sẽ lỗ nặng nhưng bán đi một triệu tấn dầu sẽ đẩy GDP lên. Tương tự, chính phủ bắt ngành than khai thác thêm than dù đang ứ đọng chín triệu tấn than. Chưa kể đến chuyện xào nấu dữ liệu để đạt yêu cầu (3)!*

Song những phân tích và khuyến cáo của các chuyên gia vẫn như “*nước đổ đầu vịt*”, từ BCH TƯ đảng, đến quốc hội, chính phủ vẫn xem “*tăng trưởng GDP*” như mục tiêu duy nhất và sẵn sàng vét ngân khố dốc hết vào các dự án đầu tư công để đạt được... “*thành tích tăng trưởng*” kể cả khi “*nhiều bộ, cơ quan trung ương và địa phương giải ngân dưới mức trung bình cả nước, thậm chí xin trả lại vốn kế hoạch năm 2023*” và các “*ủng hộ viên*” như ông Nguyễn Bích Lâm – cựu Tổng cục trưởng Tổng cục Thống kê – buộc phải thừa nhận, đó chính là bằng chứng cho thấy “*quy trình phân bổ vốn đầu tư dàn trải theo phương châm ‘cả làng cùng vui’ mà chưa để ý tới thực trạng về môi trường pháp lý, thể chế, năng lực và khả năng hấp thụ vốn đầu tư của một số bộ, cơ quan trung ương và địa phương trong thực hiện giải ngân vốn đầu tư công*”!

***

Suy thoái, lạm phát vốn đã và đang là vấn nạn toàn cầu nhưng không như nhiều quốc gia khác, hệ thống chính trị, hệ thống công quyền Việt Nam chưa đưa ra được bất kỳ giải pháp nào thật sự hữu ích để hỗ trợ doanh giới, ổn định dân sinh, tạo ra sự hồi phục thật sự sau những biến động do đại dịch COVID 19. Xin nhắc lại vài chuyện liên quan đến

Nam Hàn đề có cơ sở so sánh về bản chất việc bám đuổi “*chỉ tiêu tăng trưởng GDP*”...

Tháng 3/2021, song song với việc nới lỏng các biện pháp phòng ngừa COVID-19 vì duy trì các biện pháp có tính cưỡng ép (hạn chế đi lại, cấm ăn uống tại chỗ,...) sẽ gia tăng gánh nặng cho tiểu thương và các cơ sở sản xuất, kinh doanh nhỏ, đồng thời để hỗ trợ các thành phần yếu thế và giúp nền kinh tế hồi phục, chính quyền Nam Hàn quyết định cấp gói hỗ trợ khẩn cấp lần thứ tư cho những người thuộc thành phần yếu thế. Bên cạnh đó chính quyền Nam Hàn đã chi 110 ngàn tỉ Won (tương đương 91 tỉ Mỹ kim) để giúp khoảng 900.000 người làm việc trong lĩnh vực dịch vụ đã mất việc và thực hiện hàng loạt biện pháp cụ thể để giúp các cơ sở sản xuất, kinh doanh nhỏ, các doanh nghiệp giảm chi phí tuyển dụng, chi phí lao động, hỗ trợ đào tạo nghề nhằm đạt mục tiêu tái tạo 900.000 việc làm ngay trong quý 1/2021 (4).

Tháng 4/2022, khi giá dầu thế giới tăng thiên, chính quyền Nam Hàn công bố ba gói hỗ trợ mới để giảm bớt sức nặng do giá dầu thô leo thang vốn đang đè trên vai doanh giới và dân chúng: Thuế xăng dầu tiếp tục được giảm thêm 10%, nâng tỉ lệ thuế được giảm lên 30%. Công bố mức trợ cấp chi phí xăng dầu cho xe buýt, xe vận tải. Gia hạn việc áp dụng thuế suất là 0% đối với LPG (khí tự nhiên hóa lỏng – loại nhiên liệu đang được nhiều phương tiện vận chuyển cá nhân và vận tải công cộng tại Nam Hàn sử dụng thay xăng, dầu) đến tháng 7. Công bố kế hoạch trợ cấp trong ba tháng cho xe buýt, xe vận tải, tàu chở hàng ven biển vận hành bằng dầu diesel. Do nhiều taxi và xe vận tải nhẹ (phần lớn có chủ là tiểu thương) sử dụng LPG, ngoài việc gia hạn thuế suất 0%, chính phủ Nam Hàn giảm 30% thuế doanh thu đối với phương tiện giao thông - vận tải dùng LPG.

Để giảm bớt khó khăn cho doanh giới, chính quyền Nam Hàn quyết định áp dụng mức thuế nhập cảng là 0% cho tới cuối 2022 đối với nhôm tấm dùng trong sản xuất pin thứ cấp và xe hơi. Tăng lượng dự trữ sáu loại kim loại khác lên mức 250.000 tấn. Do lượng ngũ cốc nhập cảng từ Ukraine khiếm hụt, chính quyền Nam Hàn tìm nhập thêm bắp từ các nguồn khác, kèm cam kết, nếu giá cả và cung cầu nông sản bất ổn sẽ mở kho dự trữ lương thực để cung cấp cho các chợ bán sỉ trên toàn quốc. Để giảm gánh nặng chi phí sinh hoạt, chính quyền Nam Hàn tuyên bố dành hỗ trợ có tính cách ưu đãi cho những địa phương có biện pháp cụ thể nhằm giữ giá nước sạch, phí xử lý nước thải... ổn định. Thông qua KBS (giống như VTV), chính quyền Nam Hàn đề nghị

doanh nghiệp nhanh chóng làm cho việc giảm thêm thuế xăng dầu thể hiện rõ ràng trong giá bán để dân chúng Nam Hàn có thể cảm nhận ngay được hiệu quả của các gói hỗ trợ (5).

Tháng 10 năm nay, ngay sau khi xung đột giữa Hamas và Israel bùng phát, chính quyền Nam Hàn đã tổ chức một cuộc họp bất thường để thảo luận về tác động của cuộc chiến đối với hoạt động xuất cảng của Nam Hàn. *Bởi lo ngại xung đột sẽ ảnh hưởng bất lợi đến xuất cảng, hoạt động sản xuất nội địa và rộng hơn là kinh tế - xã hội quốc gia nên chính quyền Nam Hàn đã quyết định thành lập “Nhóm hành động khẩn cấp” để theo dõi, dự báo và khuyến nghị điều chỉnh chính sách.* Ngoài các viên chức chính phủ, nhóm còn có đại diện của Hiệp hội Thương mại quốc tế Nam Hàn (KITA), Cơ quan xúc tiến thương mại và đầu tư Nam Hàn (KOTRA), Tổng công ty bảo hiểm thương mại (K-Sure). Nhóm vừa phối hợp với các Tùy viên quân sự của Nam Hàn ở khu vực Trung Đông, vừa thiết lập kênh liên lạc với các doanh nghiệp đã đầu tư vào khu vực này cũng như các doanh nghiệp xuất cảng hàng hóa vào khu vực này để thu thập thông tin, khuyến nghị điều chỉnh chính sách hỗ trợ, đồng thời sẽ tìm kiếm đối tác dự phòng cho các doanh nghiệp Nam Hàn nếu vì chiến tranh không thể duy trì quan hệ với những đối tác hiện tại. K-Sure cũng cam kết sẽ nâng hạn mức bảo lãnh tín dụng xuất khẩu lên 1,5 lần, gia hạn bảo lãnh cho các doanh nghiệp bất kể quy mô (nhỏ, vừa hay trung bình). Nếu xảy ra rủi ro, K-sure cam kết sẽ trả chi phí bảo hiểm trong vòng dưới một tháng, quá thời hạn này K-sure sẽ chi trả 80% số tiền thiệt hại. Cho dù xung đột tại Trung Đông chưa ảnh hưởng lớn tới xuất cảng của Nam Hàn nhưng vì khó dự đoán tác động của xung đột, chính quyền Nam Hàn cam kết sẽ cùng với các cơ quan hữu trách chủ động tìm giải pháp đối phó, không để xung đột tác động tiêu cực đến hoạt động xuất cảng đang được cải thiện dù kim ngạch xuất cảng sang khu vực Trung Đông chỉ chiếm khoảng 3% tổng kim ngạch xuất cảng của Nam Hàn (6).

***

Ngoài chuyện dùng những biến động trên thế giới và khó khăn của kinh tế toàn cầu như thùng rác... để trút toàn bộ trách nhiệm về thực trạng kinh tế - xã hội càng ngày càng bi đát vào đó, tại sao các viên chức lãnh đạo hệ thống chính trị, hệ thống công quyền ở Việt Nam không thể làm những chuyện như thiên hạ đã và đang làm mà chỉ quan tâm đến việc phải đạt “*chỉ tiêu tăng trưởng GDP*”?

Chú thích

(1)

<https://tuoitre.vn/thang-cuoi-nam-2023-bom-1-trieu-ti-dong-vao-nen-kinh-te-kip-khong-2023120307544837.htm>

(2) <https://tuoitre.vn/dau-tu-cong-thuc-cho-tien-chay-20230912091454078.htm>

(3) <https://tiasang.com.vn/dien-dan/khong-nen-chay-theo-gdp-bang-moi-gia-12563/>

(4) http://world.kbs.co.kr/service/news_view.htm?lang=v&Seq_Code=48976

(5)

http://world.kbs.co.kr/service/contents_view.htm?lang=v&menu_cate=issues&id=&board_seq=420945&page=1&board_code

(6) http://world.kbs.co.kr/service/news_view.htm?lang=v&Seq_Code=60435

Đầu tư công, quy hoạch và dự bị củi

Capture à partir de : [baotienngdan](#)

Huy Đức

6-11-2023

Ông Hồ Đức Phớc. Ảnh trên mạng

Bộ trưởng Hồ Đức Phớc trả lời chất vấn khá thẳng vào câu hỏi và giải pháp mà ông đưa ra, kể cả kiến nghị sửa chính sách, rất thực tiễn với tư duy mạch lạc.

Trong khi, Bộ trưởng Nguyễn Chí Dũng thì rất thuộc bài, tờ giấy [có lẽ do chuyên viên soạn vào giờ nghỉ trưa] khiến ông trả lời khá máy móc. Hình như với ông Dũng, giải pháp là công văn giấy tờ đã ban hành. Ví dụ, ông nói, “Đúng là công tác lập quy hoạch lúc đầu có vướng mắc, nhưng sau khi có Nghị quyết 61/2022/QH15 của Quốc hội thì vướng mắc đã được giải quyết”.

Nếu như trước 2006, Bộ Kế hoạch Đầu tư là nơi xuất phát của rất nhiều chính sách đổi mới, thì về sau, các chính sách xuất phát ở đây lại thấp thoáng “hồn ma kế hoạch hóa tập trung”.

Ông Nguyễn Chí Dũng. Ảnh trên mạng

Luật Quy hoạch là điển hình của giấc mơ “Anh Chủ Nhiệm” [“Vẽ cả ngày mai thành bức tranh”]. Thay vì đưa ra những nguyên tắc [vùng bảo đảm an ninh lương thực; vùng đất không được phát triển công nghiệp ô nhiễm...] để khi có tiền và xuất hiện nhu cầu đầu tư, địa phương có thể ra quyết định ngay, Luật đòi các địa phương phải lập quy hoạch khi chưa xuất hiện ý tưởng và khi trong túi chưa một đồng gạo ngậy.

Vài lần, tôi hỏi các nhà lãnh đạo tỉnh, tại sao các công trình, đặc biệt là công sở, lại xây xấu như vậy. Họ nói, “Ông tưởng tại tôi muốn làm xấu như thế à. Dự án bao giờ cũng kèm theo dân chạy dự án, nguồn vốn đi xuống luôn kèm theo thiết kế và nhà thầu”. Đây là lý do mà có một thời, công sở ở các tỉnh Tây Nguyên, Tây Bắc đều bị “xuôi hóa” không một công trình nào mang dấu ấn kiến trúc bản địa.

Phải để cho từng cấp ngân sách quyết định phần vốn đầu tư của mình. Luật Ngân sách và Đầu tư công phải phân bổ cho địa phương theo nguyên tắc: Chi tiêu thường xuyên theo bình quân đầu dân nhân với chỉ số khó khăn của từng vùng.

Đầu tư công: Công trình nào của Trung ương thì Trung ương quyết định [phần giải tỏa mặt bằng cắt phần ngân sách, giao địa phương]; Phần nào của địa phương thì ngân sách phân bổ bình quân nhân chỉ số phát triển [nơi nào khó khăn hơn thì chỉ số cấp thêm cao hơn] và do chính quyền địa phương quyết định [theo thứ tự ưu tiên của mình thay vì xây trụ sở, tượng đài như các chân gỗ thường gạ gẫm].

Nếu không thay đổi Luật Quy hoạch, Luật Đầu tư công theo hướng thoát ra khỏi tư duy tập trung quan liêu thì chẳng những không bao giờ chống được tham nhũng [từ khâu chạy để được đưa vào danh mục và

giữ được danh mục đầu tư, lên quy hoạch và bổ sung quy hoạch] mà lãnh đạo địa phương nào muốn nắm bắt thời cơ phát triển, táo bạo ra quyết định cũng coi như đã đưa mình vào quy hoạch... dự bị củi của “Lò”.

Xuất khẩu lao động tăng kỷ lục

2023.12.29

Capture à partir de : [RFA](#)

Trên cả nước Việt Nam hiện có gần 50 doanh nghiệp được cấp phép đưa người lao động ra nước ngoài làm việc. Tiền Phong

Lao động xuất khẩu từ đầu năm đến ngày 20/12 tổng cộng 155.000 người. Đây là mức cao kỷ lục từ trước đến nay.

Thống kê vừa nêu do Thứ trưởng Lao động- Thương binh & Xã hội (LĐ-TB-XH), ông Nguyễn Bá Hoan đưa ra tại hội thảo mang tên “nâng cao hiệu quả xuất khẩu lao động, đóng góp tích cực vào phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội đất nước” do báo Người Lao động ở thành phố Hồ Chí Minh tổ chức ngày 27/12.

Trong những năm vừa qua số lao động trong nước ra nước ngoài làm việc trung bình từ 120.000 đến 140.000 mỗi năm mà thôi.

Trên cả nước Việt Nam hiện có gần 50 doanh nghiệp được cấp phép đưa người lao động ra nước ngoài làm việc.

Tại hội thảo, Thứ trưởng LĐ-TB-XH Nguyễn Bá Hoan nêu ra những hạn chế trong lĩnh vực này. Đó là tình trạng cạnh tranh không lành mạnh giữa các doanh nghiệp chuyên về xuất khẩu lao động; năng lực của một số tổ chức, doanh nghiệp đưa người lao động đi làm việc ở nước ngoài còn hạn chế, chưa đáp ứng nhu cầu; người đi lao động nước ngoài chưa chủ động học nghề, học tiếng; chưa tìm hiểu kỹ thông tin thị trường; ý thức tổ chức hạn chế; vi phạm hợp đồng lao động; vi phạm pháp luật của nước sở tại; hết hạn hợp đồng nhưng không về nước đúng hạn; bỏ trốn khỏi nơi làm việc...

Về mặt Nhà nước, một số cơ chế, chính sách ban hành chậm, thiếu đồng bộ; chi phí đi làm việc ở nước ngoài cao.

Thủ tướng VN yêu cầu giảm chi ngân sách; bội chi 2024 dự kiến khoảng 400.000 tỷ đồng

04/01/2024

[VOA Tiếng Việt](#)

Chính phủ Việt Nam nhắm đến tiết kiệm chi tiêu ngân sách trong năm 2024.

Thủ tướng Việt Nam ra chỉ thị hôm 4/1 về “tăng cường tiết kiệm chi ngân sách nhà nước”, nhấn mạnh cần tiết kiệm 5% ngay từ đầu năm so với dự toán được giao. Trước đó, Bộ Tài chính công bố bản dự toán ngân sách nhà nước năm 2024, với mức thâm hụt có thể lên đến hơn 400 nghìn tỷ đồng.

Bản chỉ thị, được đăng tải trên cổng thông tin điện tử của chính phủ Việt Nam, viết rằng thủ tướng yêu cầu lãnh đạo các bộ, các cơ quan thuộc chính phủ, các tỉnh, thành phố, các địa phương... phải nghiên cứu, đề xuất sửa đổi các luật về ngân sách và tiết kiệm, chống lãng phí.

Một ưu tiên cao được thủ tướng Việt Nam nhấn mạnh trong bản chỉ thị là các cơ quan nhà nước và các địa phương phải “đẩy mạnh cơ cấu

lại chi ngân sách nhà nước theo hướng bền vững, giảm tỷ trọng chi thường xuyên; tăng tỷ trọng chi đầu tư phát triển, chi trả nợ trong tổng chi ngân sách nhà nước và giảm bội chi ngân sách nhà nước”.

Thủ tướng lưu ý cần bảo đảm tuân thủ một nghị quyết của Quốc hội, theo đó, trong giai đoạn 2021-2026, tỷ trọng chi thường xuyên bình quân là khoảng 62-63% tổng chi ngân sách nhà nước, và cần phấn đấu giảm tỷ trọng chi thường xuyên xuống khoảng dưới 60%.

Ngoài ra, người đứng đầu chính phủ Việt Nam cũng yêu cầu các cơ quan, các địa phương “chủ động cắt giảm các khoản chi chưa thực sự cần thiết”, mà cụ thể là trong năm 2024 nhắm đến “cắt giảm, tiết kiệm 5% ngay từ đầu năm” về chi thường xuyên so với dự toán được giao để “tăng đầu tư cho hạ tầng chiến lược, y tế, giáo dục, biến đổi khí hậu và an sinh xã hội”.

Chỉ thị được đưa ra chỉ ít ngày sau khi Bộ Tài chính công khai dự toán ngân sách nhà nước, trong đó nêu ra con số tổng thu cân đối ngân sách nhà nước là gần 1 triệu 701 nghìn tỷ đồng, bao gồm thu nội địa là chính dự kiến đạt hơn 1 triệu 400 nghìn tỷ đồng, từ dầu thô 46 nghìn tỷ đồng; từ xuất khẩu, nhập khẩu 204 nghìn tỷ đồng; và từ nhận viện trợ gần 6 nghìn 600 tỷ đồng.

Ngân sách dự kiến bị thâm hụt gần 420 nghìn tỷ đồng, vì theo dự toán, tổng chi ngân sách sẽ là gần 2 triệu 120 nghìn tỷ đồng, trong đó, phần nhiều nhất là chi thường xuyên, lên đến gần 1 triệu 200 nghìn tỷ đồng.

Các khoản chi lớn khác được dự tính cho năm là đầu tư phát triển, hơn 677 nghìn tỷ đồng; trả lãi các khoản nợ, gần 112 nghìn tỷ đồng; bên cạnh đó là khoản chi hơn 74 nghìn tỷ đồng để cải cách tiền lương và điều chỉnh tiền lương, một số chế độ trợ cấp, phụ cấp, chính sách an sinh xã hội.

Trong khi Việt Nam ước tính sẽ nhận viện trợ gần 6 nghìn 600 tỷ đồng, quốc gia này cũng dự trù sẽ chi viện trợ 2 nghìn 200 tỷ đồng.

Mức thâm hụt ngân sách được tính ra từ các con số về tổng thu và tổng chi nêu trong bản dự toán của Bộ Tài chính có sự chênh lệch khoảng 19 nghìn tỷ đồng so với mức bội chi ngân sách nhà nước được Quốc hội quyết định trong nghị quyết về dự toán ngân sách năm 2024.

Mức bội chi được Quốc hội thông qua hồi tháng 11/2023 là hơn 399 nghìn tỷ đồng trong năm 2024, tương đương 3,6% tổng sản phẩm trong nước (GDP), gồm bội chi ngân sách trung ương là gần 373 nghìn tỷ đồng, tương đương 3,4% GDP. Phần còn lại là bội chi ngân sách địa phương, 26.500 tỷ đồng.

Bộ Kế hoạch-Đầu tư Việt Nam bất đồng với hai bộ khác về đề án đường sắt tốc độ cao

30/11/2023

[An Tôn - VOA](#)

Capture à partir de : [voatiengviet](https://www.voatiengviet.com)

Tàu tốc độ cao Shinkansen của Nhật. Chưa rõ Việt Nam sẽ chọn công nghệ của nước nào.

Bộ Kế hoạch và Đầu tư của Việt Nam vừa đưa ra đánh giá “không khả thi” đối với cả 3 phương án xây đường sắt tốc độ cao do Bộ Giao thông và Vận tải đề xuất, trong đó 1 phương án được Bộ Xây dựng ủng hộ, theo tin của các báo Việt Nam hôm 30/11.

Cách đây 2 ngày, theo tin của Thanh Niên và một số báo khác, Bộ Giao thông và Vận tải (GTVT) trình chính phủ đề án xây đường sắt tốc độ cao, trong đó nêu ra 3 sự lựa chọn.

Phương án số 1 đề nghị chi hơn 67 tỷ đô la xây dựng mới tuyến đường sắt tốc độ cao Bắc-Nam đường đôi, khổ ray 1.435 mm, dài 1.545 km, tốc độ thiết kế 350 km/h, chỉ để chạy tàu chở khách. Tuyến đường sắt Bắc-Nam hiện tại sẽ được nâng cấp để chở hàng.

Tiếp đến là ý tưởng xây dựng mới tuyến đường sắt Bắc-Nam đường đôi, khổ ray 1.435 mm, phục vụ cả tàu chở khách lẫn tàu chở hàng, tốc độ thiết kế 200-250 km/h, tốc độ tối đa để chạy tàu hàng là 120 km/h. Nếu chọn kịch bản này sẽ cần số vốn đầu tư khoảng 72 tỷ đô la.

Cuối cùng là phương án 3, cần đến xấp xỉ 69 tỷ đô la để xây tuyến đường sắt Bắc-Nam đường đôi, khổ ray 1.435 mm, tốc độ thiết kế 350 km/h, chủ yếu để tàu chở khách chạy và dự phòng cho tàu chở hàng khi có nhu cầu. Trong trường hợp đầu tư luôn để khai thác tàu hàng chạy Bắc-Nam, vốn đầu tư cho phương án sẽ là gần 72 tỷ đô la.

Tạp chí điện tử Đầu tư Tài chính và một số báo khác cho hay phương án 3 đã nhận được sự tán đồng từ Bộ Xây dựng.

Tuy nhiên, các bản tin hôm 30/11 trên VNExpress, VTC News và các trang tin khác nói rằng Bộ Kế hoạch và Đầu tư (KHĐT) đưa ra đánh giá “không khả thi” khi góp ý chính thức về đề án của Bộ GTVT.

Bộ KHĐT cho rằng phương án 1 không đáp ứng các yêu cầu của chính phủ và Bộ Chính trị thuộc Đảng Cộng sản, phương án 2 không đúng với kiến nghị của Hội đồng Thẩm định Nhà nước, còn phương án 3 vừa không đáp ứng được yêu cầu vừa bất hợp lý về số tiền đầu tư.

Vấn đề này bình luận thêm rằng "Liên hệ thực tiễn với kinh nghiệm quốc tế thì hiện nay trên thế giới chưa có tuyến đường sắt tốc độ cao nào có tốc độ thiết kế 350 km/h có thể vận tải hỗn hợp hành khách và hàng hóa", theo trích dẫn trên VTC News và một số trang tin.

Đánh giá của Bộ KHĐT có sự cộng hưởng với quan điểm của một loạt các chuyên gia, nhà khoa học am hiểu về đường sắt, theo quan sát của VOA.

Họ - cũng là thành viên của các hội khoa học kỹ thuật thuộc Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật Việt Nam (VUSTA) - đã nêu ý kiến bằng văn bản gửi tới Tạp chí Kinh tế Việt Nam, tức VnEconomy.

Văn bản có đoạn: “Thế giới có đường sắt tốc độ cao chuyên dùng cho chở khách, tốc độ đạt tới 350 km/h với tải trọng trục 17 tấn nhưng không ở đâu trên thế giới có đường sắt tốc độ cao khai thác hỗn hợp cả tàu khách và tàu hàng với tải trọng trục 22,5 tấn mà tốc độ các đoàn tàu khách lại trên 300 km/h. Lý do là bởi không đảm bảo được năng lực thông qua và an toàn chạy tàu”.

Các nhà khoa học và chuyên gia này tiếp đó lên tiếng cảnh báo: “Vì vậy, nếu chủ trương thực thi theo kịch bản 350 km/h, chạy tàu hỗn hợp nêu trên sẽ là một cuộc thử nghiệm hết sức tốn kém, đầy rủi ro và nhiều hệ lụy đối với nền kinh tế của đất nước”.

Cần kiểm tiền suốt đêm, người già nên tiếp tục lao động và... GDP

17/11/2023

Trần Văn

Capture à partir de :[voatiengviet](https://voatiengviet.com)

Những dấu hiệu cho thấy chính phủ Việt Nam đang sốt ruột kiểm tiền đường như phát xuất từ việc tiếp tục không đạt chỉ tiêu tăng trưởng GDP theo... kế hoạch.

Cứ như những gì truyền thông Việt Nam đã tường thuật thì rõ ràng hệ thống công quyền Việt Nam đang hết sức sốt ruột trong chuyện kiểm tiền.

Hôm 15/11/2023, tại hội nghị “*Phát triển du lịch Việt Nam nhanh, bền vững*”, ông Phạm Minh Chính – Thủ tướng Việt Nam đã “*yêu cầu chủ tịch UBND các cấp chỉ đạo đổi mới tư duy quản lý và phát triển du lịch, tạo điều kiện thuận lợi cho phát triển kinh tế đêm gắn với du lịch theo phương châm nhà nước, doanh nghiệp, nhân dân đồng hành phát triển du lịch*”.

“*Kinh tế đêm*” là cách Việt Nam gọi hoạt động kinh doanh ăn uống, giải trí từ sáu giờ chiều hôm trước đến 6 giờ sáng hôm sau để kiểm tiền, phát triển kinh tế. Trước đây, “*kinh tế đêm*” chỉ được phép thực hiện theo kiểu thí điểm ở vài nơi nhưng giờ, chính phủ Việt Nam mong muốn 12 tỉnh, thành phố trong cả nước “*phấn đấu để đến năm 2025 có ít nhất một mô hình phát triển sản phẩm du lịch đêm*” (1).

Hôm nay (16/11/2023), tại hội nghị “*Biểu dương người cao tuổi làm kinh tế giỏi toàn quốc lần thứ tư, giai đoạn 2018 – 2023*”, ông Chính vừa cam kết sẽ “*phấn đấu để người cao tuổi có cuộc sống ngày càng tốt hơn, có điều kiện thuận lợi nhất để làm giàu cho gia đình và xã hội*”, vừa đề nghị “*các cụ, các bác, các anh, các chị làm kinh tế giỏi hơn, tiếp tục là chỗ dựa vững chắc cho các thế hệ con cháu, đem trí tuệ, kinh nghiệm, tâm huyết, bản lĩnh của mình đóng góp ngày càng nhiều cho quê hương, đất nước*”.

Theo truyền thông Việt Nam, lần này có 273 người cao tuổi cư trú tại 63 tỉnh, thành phố trên toàn quốc được tôn vinh “*Tuổi cao - Gương sáng*”. Tuy nhiên không thấy truyền thông Việt Nam giới thiệu bất kỳ ai trong số 273 người được chọn làm “*đại diện cho hơn bảy triệu người cao tuổi đang sản xuất, kinh doanh, trực tiếp tham gia phát triển kinh tế, đóng góp hiệu quả, thiết thực cho phát triển đất nước*” (2), nên không biết chính xác họ bao nhiêu tuổi và đang sản xuất, kinh doanh những gì.

Không rõ cách tính “bảy triệu người cao tuổi đang sản xuất, kinh doanh, trực tiếp tham gia phát triển kinh tế, đóng góp hiệu quả, thiết thực cho phát triển đất nước” của Hội Người Cao tuổi có theo phương thức Hội Liên hiệp Phụ nữ xác lập tư cách “doanh nhân” chẳng? Nếu giống, nếu “mỗi người nghèo là một doanh nhân” (3), trong “bảy triệu người cao tuổi đang sản xuất, kinh doanh, trực tiếp tham gia phát triển kinh tế, đóng góp hiệu quả, thiết thực cho phát triển đất nước” ấy có bao nhiêu cụ lợm phế liệu, bán vé số?

***

Cứ như những gì truyền thông Việt Nam đã tường thuật thì rõ ràng hệ thống công quyền Việt Nam đang hết sức sốt ruột trong chuyện kiếm tiền. Không phải tự nhiên mà chính phủ Việt Nam dùng Trung Quốc, Thái Lan làm ví dụ để thúc đẩy phát triển “kinh tế đêm” dù những ví dụ ấy không... đúng đắn lắm: 36.000 tỉ nhân dân tệ mà Trung Quốc kiếm được, hay năm tỉ Mỹ kim mà Thái Lan kiếm được từ “kinh tế đêm” đều là những khoản thu được trước khi COVID-19 bùng phát thành đại dịch toàn cầu.

Khi công khai bày tỏ sự không hài lòng về sản phẩm du lịch tại Việt Nam còn nghèo nàn, chỉ có phố đi bộ, ăn uống nên thiếu sức hấp dẫn, không có khả năng cầm chân du khách và kích thích họ chi tiêu, cả ông Thủ tướng lẫn ông Bộ trưởng Văn hóa Thể thao Du lịch Việt Nam muốn gắn “kinh tế” với “giải trí” thông qua ví dụ... Bộ trưởng Du lịch Thể thao Thái Lan vừa đề nghị cho các hộp đêm tại Bangkok, Pattayan, Phuket, Phang Nga và Krabi mở cửa đến bốn giờ sáng... Khuyến khích gắn “kinh tế” với “giải trí”, thúc đẩy gia tăng kiếm tiền qua hoạt động về đêm, chọn Trung Quốc, Thái Lan như mô hình tham khảo thì sẽ cho phép những loại hoạt động nào mà cần “đổi mới tư duy, cách làm với các biện pháp sáng tạo, đột phá”?

Những dấu hiệu cho thấy chính phủ Việt Nam đang sốt ruột kiếm tiền dường như phát xuất từ việc tiếp tục không đạt chỉ tiêu tăng trưởng GDP theo... kế hoạch. Chính phủ Việt Nam mới chính thức thừa nhận tăng trưởng GDP năm nay sẽ chỉ trên 5% chứ không phải là 6,5% như đã cam kết và dù không ít đại biểu quốc hội ngàn ngại vì thực trạng kinh tế èo uột nhưng tuần trước Quốc hội Việt Nam vẫn nhất trí cao là chỉ tiêu tăng trưởng GDP của năm tới phải từ 6% đến 6,5% (4).

Suy thoái, lạm phát vốn là vấn nạn kinh tế của toàn cầu nhưng không như nhiều quốc gia khác, hệ thống chính trị, hệ thống công quyền Việt Nam chưa đưa ra được bất kỳ giải pháp nào thật sự hữu ích để hỗ trợ doanh giới, ổn định dân sinh, tạo ra sự hồi phục thật sự sau những

biến động do đại dịch COVID 19. Bên cạnh những tuyên bố, cam kết hết sức chung chung, nỗ lực rõ ràng nhất, đáng kể nhất của những viên chức hữu trách là... đạt chỉ tiêu tăng trưởng GDP!

***

Cách nay năm năm, khi trò chuyện với tờ Tia Sáng về tăng trưởng GDP, bà Phạm Chi Lan – một chuyên gia kinh tế - lưu ý: *GDP là một loại thước cần dùng để đo mức độ tăng trưởng, đặt ra mức độ tăng trưởng GDP là cần thiết nhưng tăng trưởng GDP phải đi cùng với chất lượng và hiệu quả, cải thiện chất lượng tăng trưởng chứ không phải tăng trưởng GDP bằng mọi giá và không thể biến tăng trưởng GDP thành một thứ thành tích cho nhiệm kỳ.*

Bà Lan giải thích, sở dĩ các chuyên gia kinh tế, đặc biệt chuyên gia kinh tế trong nước liên tục cảnh báo đừng chạy theo tăng trưởng GDP thuần túy vì đã có những chuyện như chuyện từng xảy ra dưới thời ông Nguyễn Tấn Dũng làm Thủ tướng: Khi nhận ra không thể đạt được mục tiêu tăng trưởng GDP của năm đó thì thúc ép hút thêm một triệu tấn dầu để bán bất kể giá dầu thế giới đang giảm rất mạnh. Tuy bán dầu trong bối cảnh đó sẽ lỗ nặng nhưng bán đi một triệu tấn dầu sẽ đẩy GDP lên. Tương tự, bắt ngành than khai thác thêm than dù đang ứ đọng chín triệu tấn than. Chưa kể đến chuyện xào nấu dữ liệu để đạt yêu cầu (5)!

Giờ thì sao? Bất kể thực trạng càng lúc càng tồi tệ, tương lai của tất cả các giới càng ngày càng u ám, thiên hạ chỉ thấy từ hệ thống chính trị đến hệ thống công quyền thúc ép giải ngân đầu tư công. Thúc ép như thế để làm gì? Để đạt được điều mà ông Nguyễn Bích Lâm – cựu Tổng cục trưởng Tổng cục Thống kê – phân tích: *Giải ngân vốn đầu tư công tăng 1% so với năm trước sẽ thúc đẩy GDP tăng thêm 0,06%. Nếu năm nay giải ngân được 95% kế hoạch vốn đầu tư công thì sẽ thúc GDP tăng thêm 1,3% (5).*

Ông cựu Tổng cục trưởng Tổng cục Thống kê tỏ ra rất hào hứng với “bức tranh giải ngân vốn đầu tư công tám tháng năm 2023” vì “có nhiều điểm sáng” bất kể “nhiều bộ, cơ quan trung ương và địa phương giải ngân dưới mức trung bình cả nước, thậm chí xin trả lại vốn kế hoạch năm 2023”. Ông Ngân vui vẻ giải thích đó là “hệ quả của quy trình phân bổ vốn đầu tư dàn trải theo phương châm ‘cả làng cùng vui’ mà chưa để ý tới thực trạng về môi trường pháp lý, thể chế, năng lực

và khả năng hấp thụ vốn đầu tư của một số bộ, cơ quan trung ương và địa phương trong thực hiện giải ngân vốn đầu tư công”.

Khi rõ ràng còn nhiều “dự án chuẩn bị đầu tư còn sơ sài, chất lượng chưa tốt, năng lực của một số ban quản lý, chủ đầu tư, nhà thầu yếu kém”, tại sao vẫn buộc “đẩy nhanh tiến độ giải ngân vốn đầu tư công”? Sau tăng trưởng GDP hơn 5% của năm nay, vài năm nữa có thêm bao nhiêu đại án ngàn tỉ? Cứ như thế bao giờ kinh tế thực sự đạt được sự ổn định trong dài hạn, duy trì được sự cân bằng trong tăng trưởng cả về chiều rộng lẫn chiều sâu như khuyến nghị mà nhiều chuyên gia kinh tế đã nêu cách nay hơn một thập niên **(6)**?

Chú thích

(1)

<https://vnexpress.net/thu-tuong-cac-tinh-phai-tao-dieu-kien-phat-trien-kinh-te-dem-4677376.html>

(2)

<https://vov.vn/chinh-tri/thu-tuong-nguoi-cao-tuoi-lam-kinh-te-gioi-la-guong-sang-lay-dong-lo-ng-nguoi-post1059506.vov>

(3) <https://thanhvien.vn/moi-nguoi-ngheo-la-mot-doanh-nhan-18523050210465183.htm>

(4) <https://tiasang.com.vn/dien-dan/khong-nen-chay-theo-gdp-bang-moi-gia-12563/>

(5) <https://tuoitre.vn/dau-tu-cong-thuc-cho-tien-chay-20230912091454078.htm>

(6) <https://vneconomy.vn/gdp-nam-nay-dung-chay-theo-con-so.htm>

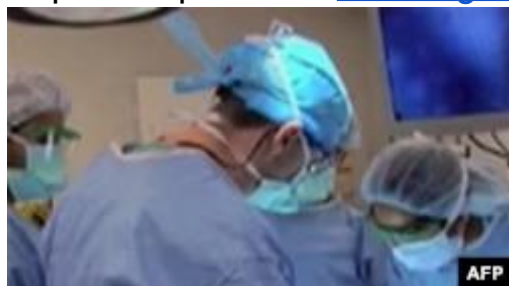

Thiếu thuốc và vật tư y tế, bệnh nhân đành ‘chịu chết’

27/10/2023

[Nguyễn Lai](#)

Capture à partir de : [voatiengviet](#)

Ảnh tư liệu - Nhiều ca phẫu thuật đã không thể thực hiện vì tình trạng thiếu vật tư y tế và thuốc điều trị kéo dài tại Việt Nam

Washington DC — Sau đại dịch Covid, cùng với sự ra đi của một loạt lãnh đạo cấp cao kể cả Bộ trưởng Nguyễn Thanh Long, ngành y tế Việt Nam rơi vào tình trạng thiếu thuốc men và vật tư y tế trầm trọng.

Nhiều gia đình bệnh nhân và các y bác sĩ tuyệt vọng vì không thể tìm đâu ra thuốc, kiếm đâu ra các vật tư y tế cần thiết để tiến hành các ca phẫu thuật cấp thiết. Đã hơn một năm trôi qua mà tình trạng này vẫn chưa được giải quyết, trong khi số bệnh nhân xếp hàng chờ được điều

trị hay phẫu thuật ngày một nhiều hơn tại hầu khắp các bệnh viện tuyến cuối.

Bà Nguyễn Kim Dung, một bệnh nhân tim ở quận Hoàn Kiếm, Hà Nội, cho biết bây giờ bà ‘đành phó mặc cho số trời’ bởi cứ tới bệnh viện là bệnh tình của bà thậm chí lại càng trầm trọng hơn.

“Đi từ 5 giờ sáng vào để xếp sổ mà đã thấy mình ở thứ mấy chục rồi. Mà đi từ 5 giờ sáng như vậy mà phải đến 1 đến 2 giờ chiều mới về được đến nhà. Ngồi chờ đợi sợ lắm,” bà Dung nói với VOA.

Bác sĩ nói trường hợp của bà phải phẫu thuật mới điều trị dứt điểm nhưng hiện giờ đang trong giai đoạn khó khăn, thuốc và vật tư y tế phải ưu tiên cho những ca nghiêm trọng cần phẫu thuật ngay, mà bà chưa đến mức như vậy nên ‘hãy về nghỉ ngơi’ và ‘theo dõi thêm.’ Lo lắng cho tình trạng bệnh tật của mình, bà Dung đã nhờ cậy nhiều chỗ quen biết tại các bệnh viện khác nhau, nhưng câu trả lời đều như vậy.

“Sợ lắm. Bệnh viện nào cũng đông mà đông kinh hoàng luôn,” bà Dung than thở.

Bà nói đối với những giáo viên nghỉ hưu, thu nhập thấp như bà, để được chăm sóc y tế và điều trị tại các bệnh viện công hiện nay dường như là không thể, nên ‘sống được ngày nào hay ngày đó thôi’.

Về tình hình thiếu thuốc điều trị và vật tư y tế hiện nay ở hầu hết các bệnh viện tại Hà Nội, một chuyên gia đầu ngành trong lĩnh vực phẫu thuật tim và lồng ngực không muốn nêu danh tính cho VOA biết: “Bây giờ may ra thì được khoảng 20% nhu cầu thôi, mà 20% đấy thực tế toàn đồ đều, đồ Tàu vớ vẩn thôi.”

Vẫn theo lời chuyên gia này, ngành phẫu thuật tại Việt Nam đang thiếu trầm trọng thiết bị y tế chất lượng cao để phục vụ bệnh nhân, những gì đang được cung cấp không đảm bảo được yêu cầu và để có lại nguồn vật tư y tế chất lượng cao là không hề dễ dàng.

“Những công ty làm việc nghiêm chỉnh thì người ta bùng hết rồi. Họ vẫn có lãi nhưng không muốn làm việc tại Việt Nam nữa. Những công ty phân phối vì thế họ cũng thôi luôn. Bởi vì bây giờ mới bán được một tí thì thanh tra... họ mệt mỏi thế là họ thôi. Mà nhiều hãng của Mỹ, của Châu Âu, họ làm ăn nghiêm chỉnh thì cái hiệu suất nó không cao mà hàng năm các ông thanh tra nhiều quá nên họ không muốn làm nữa. Thế cho nên (bệnh nhân) chết là chuyện bình thường.”

Báo nhà nước cho biết đầu tháng 6 năm nay, Thứ trưởng Bộ Y tế Nguyễn Thị Liên Hương loan báo Bộ đã gia hạn 12.500 giấy phép nhập khẩu thiết bị y tế đến hết tháng 12 năm sau. Bộ cũng công bố tổng số hơn 10.000 loại thuốc, bao gồm trên 2.000 thuốc nhập khẩu được tiếp tục sử dụng giấy đăng ký lưu hành đến hết năm sau. Tuy vậy, gần nửa năm trôi qua mà tình trạng thiếu thuốc và vật tư y tế tại Việt Nam vẫn chưa hạ nhiệt.

Lý giải cho thực trạng này, anh N.V.N, người có thâm niên trong việc nhập khẩu và cung cấp thiết bị y tế kỹ thuật cao tại Việt Nam, cho VOA biết:

“Họ vẫn cho gia hạn và cho nhập, nhưng thực tế thì nói về nguồn hàng, ví dụ như bọn mình nhập hàng từ Mỹ thì nguồn cũng hạn chế và tăng giá kinh lắm. Nhiều thứ tăng tới 30%. Số tăng giá tới 30% đấy mà mình muốn tăng giá thì mình phải đấu thầu lại, không thì nếu cứ để giá cũ mà bán thì mình lỗ. Mà đấu thầu lại thì bệnh viện bây giờ họ làm thủ tục cũng lâu lắm và mãi cũng chưa có đợt.”

Anh N cho biết thêm trước thực tế này, nhiều doanh nghiệp hoạt động trong lĩnh vực cung cấp thiết bị y tế nhập khẩu đã ngừng cung cấp hàng chất lượng cao từ Hoa Kỳ, Israel và Châu Âu. Một số chuyển sang nguồn hàng từ Trung Quốc để khỏi phải đấu thầu lại vì đây là nguồn hàng giá rẻ hơn rất nhiều và cũng rất dồi dào. Tuy vậy, anh N nói, công ty của anh nhất quyết không chuyển hướng mà vẫn tin tưởng vào nguồn hàng cũ.

“Làm hàng Trung Quốc rủi ro lắm, nhất là làm trong lĩnh vực y tế, nhớ cái nó xảy ra chuyện gì mình phải đi hầu thì mình cũng chết.”

Anh giải thích nếu xảy ra rủi ro cho tính mạng bệnh nhân thì rất dễ bị thanh tra, và trong trường hợp phát hiện vật tư cung cấp không đúng thương hiệu và xuất xứ thì ‘anh có thể đi tù như chơi’.

[Xây dựng đài cho ngành y trong chống dịch?](#)

Capture à partir de : [baotienngdan](#)

[Chu Mộng Long](#)

15-11-2023

43 ngàn người chết trong đại dịch. Các nhà văn mất tích. Chỉ có vài ba người tập tò làm thơ ngợi ca anh Đam. Thơ dở đến mức [Phó Thủ](#)

tướng Trương Hoà Bình phải xắn tay làm thợ để động viên mọi người chống dịch.

Nay dịch già đã yên. Nhà văn bắt đầu lên tiếng. Trái tim nhà văn rung lên bần bật khi nghĩ về đại dịch. Nhà văn nói, do vụ án Việt Á và Chuyến bay giải cứu mà người đời đã lãng quên công lao to lớn của đội ngũ y bác sĩ. Nhà văn tha thiết đề nghị Bộ trưởng Bộ Văn hoá Nguyễn Văn Hùng, Bộ trưởng Bộ Y tế Đào Hồng Lan cho xây dựng tượng đài về ngành y để người đời ghi nhớ công lao của đội ngũ y, bác sĩ.

Hoan hô sự lên tiếng kịp thời của nhà văn. Đúng là nhà văn luôn có tâm hồn và nhân cách lớn, có thể quên khi sự kiện đang nóng hổi chứ nguội đi một chút thì có cơ hội nhớ rất nhanh. Tôi tin, với dự án 350.000 tỉ chấn hưng văn hoá đang bị gây tranh cãi, Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng chắc chắn vui mừng như bắt được vàng. Bộ trưởng Đào Hồng Lan cũng không có lí do gì thoái thác, vì đó là vinh dự của cả ngành.

Chỉ e là Ban Tuyên giáo sẽ cho thiết kế một tượng đài chiến thắng. Theo khuôn mẫu sẽ là hình tượng các bác sĩ vung tay reo mừng, phía dưới chân là những con virus sợ hãi ra đi dưới nắng vàng rực rỡ. Nếu đúng vậy thì chán òm. Quá lý tưởng đến mức xa rời hiện thực!

Tôi đề nghị thiết kế tượng đài như sau. Hình tượng trung tâm là người đứng đầu ngành y, hiên ngang khoác veston, đeo cavat, tay cầm bộ test kit vung lên, miệng cười như địa chủ được mùa. Xung quanh là các bác sĩ khoác áo choàng, mặt phờ phạc, đau khổ, bất lực nhìn các xác chết trong túi nilon. Và la liệt những chiếc hũ sành...

Hiện thực của đại dịch là bi kịch. Không chỉ tưởng nhớ đội ngũ y, bác sĩ mà còn tưởng niệm 43 ngàn người đã chết. Nghệ thuật phải có kịch tính chứ nhàn nhạt thì không cần nữa. Nếu lại là tượng đài chiến thắng thì từ Nam chí Bắc đã có đầy. Nếu họa sĩ nào làm được như ý tưởng của tôi, ắt tác phẩm sẽ ấn tượng và lưu hậu thế.

Tôi sẽ ủng hộ 10 triệu đồng. Tôi hứa là tôi sẽ ủng hộ... mà có không hứa thì tôi cũng sẽ ủng hộ.

Nhà văn Nguyễn Văn Thọ: ĐỪNG VÌ VỤ VIỆT Á MÀ QUÊN CÔNG LAO ĐỘI NGŨ Y TẾ!

Vậy là cho tới nay, 11- 2023, có thể nói, dịch Covid 19 trên thế giới và ở Việt Nam đã được gần như chấm dứt. Khi có đại dịch, sự táng tận lương tâm của nhiều quan chức cao cấp trong vụ án Việt Á cũng, đã bị Đảng và Nhà nước xử lí.

Nhưng trong kí ức của tôi không bao giờ phai nhòa được sự đóng góp đầy tinh thần hy sinh cao cả của Ngành y tế mà cụ thể hơn là Đội ngũ bác sĩ và điều dưỡng viên trong cả nước; nhất là khi phía Nam, thành phố Hồ Chí Minh bị nạn dịch hoành hoành, tạo ra cơn chấn động sự sợ hãi khủng khiếp, nhiều đau thương. Trong giờ phút cam go ấy, đội ngũ y tế thành phố Hồ Chí Minh và toàn ngành y tế đã không sợ cả cái chết, trở thành những chiến sĩ tiên phong y như hành động của các chiến sĩ nơi mặt trận xông vào tận trung tâm nạn dịch để dập tắt chúng.

Ngành truyền hình VTV 1 đã tái hiện sự hy sinh cao cả ấy trong bộ phim thời sự tài liệu Ranh giới của đạo diễn Tạ Quỳnh Tư.

Ảnh: Một cảnh trong film Ranh giới. Nguồn: VTV1

Xem lại phim, theo dõi thời sự chính trị bấy nay tôi có cảm giác dường như vụ Việt Á, khuyết điểm rất nghiêm trọng của quản lí ngành y, làm ít nhiều phai nhạt đi của dư luận về sự đóng góp hy sinh vô cùng lớn lao của ngành Y, cụ thể là sự hy sinh của đội ngũ cán bộ nhân viên ngành y tế trong chiến công dập tắt cơn đại dịch, khi họ phải luôn luôn bám bệnh viện, nhiều anh chị em đã rời bỏ gia đình thân yêu của mình từ Hà Nội, từ nhiều địa phương khác tăng cường cho đội ngũ dập dịch ở thành phố Hồ Chí Minh. Sự hy sinh lớn lao ấy tới mức quên thân mình

cho bao mạng sống của nhân dân phải xứng đáng được tưởng thưởng.

Tôi được biết ở vài nước như nước Nga, sau đại dịch đã dựng tượng tưởng thưởng công lao của đội ngũ y tế.

Tôi cho rằng điều đó có ý nghĩa, nó vừa ghi nhận một giai đoạn lịch sử của đất nước mà tác dụng to lớn nhất là làm cho con người hiện tại nhìn những tượng đài ấy để làm dày dặn hơn lòng tri ân, một tinh thần văn hoá của người Việt cần giữ gìn.

Nếu có dựng tượng cũng không cần phải quá lớn gây sự thất thoát tiền bạc của nhân dân, gây bức xúc dư luận như các nhóm tượng hay tượng chưa đẹp về nhiều phương diện...

Tôi viết note này tha thiết kính đề nghị ông Bộ văn hoá Nguyễn Văn Hùng cùng đặc biệt bà bộ Y tế Đào Hồng Lan xem xét, nghiên cứu, để có thể làm điều gì đó để chứng tỏ không vì vụ Việt Á mà quên đi công trạng của đội ngũ cán bộ và nhân viên ngành Y tế trong giai đoạn đại dịch vừa qua. Chiến công của họ phải mãi mãi được ghi nhận!

Kính thư

Nhà văn Nguyễn Văn Thọ

Tôi cũng tha thiết đề nghị bạn bè tôi nếu thấy đúng, chia sẻ, để đến tai Quốc hội ý kiến này.

Việt Nam sắp xuất khẩu vaccine ngừa tả lợn, Tổ chức Thú y Thế giới ra cảnh báo

05/12/2023

Reuters

Capture à partir de : [voatiengviet](https://voatiengviet.com)

Các nước trên thế giới hiện đang nóng lòng tìm kiếm vaccine ngừa dịch tả lợn châu Phi (ASF), căn bệnh nan y và có tỷ lệ lợn tử vong cao, dẫn đến thiệt hại nặng nề cho các trang trại bị nhiễm bệnh.

Tổ chức Thú y Thế giới (WOAH) vừa đưa ra cảnh báo rằng cần phải thử nghiệm thêm loại vaccine ngừa tả lợn châu Phi, sau khi Việt Nam

công bố kế hoạch xuất khẩu loại vaccine này trong những tháng tới để chống lại căn bệnh thường hoành hành trong các trại nuôi lợn trên toàn thế giới.

WOAH nói rằng Công ty Cổ phần AVAC Việt Nam, nhà sản xuất một trong hai loại vaccine, đã không chia sẻ đầy đủ dữ liệu với các nhà nghiên cứu và các cơ quan quốc tế.

Gregorio Torres, người đứng đầu bộ phận khoa học tại WOA, kêu gọi các quốc gia quan tâm đến việc sử dụng vaccine của AVAC phải tiến hành thử nghiệm riêng trước khi phê duyệt.

Lần đầu tiên trên thế giới, vào tháng 7, Việt Nam đã cấp phép cho hai loại vaccine chứa virus sống đã bị giảm độc lực để ngừa bệnh tả lợn châu Phi. Mặc dù bệnh này không gây chết người nhưng cực kỳ dễ lây lan ở lợn và đã nhiều lần gây gián đoạn cho thị trường thịt lợn toàn cầu, mà theo nhà cung cấp dữ liệu Research and Markets cho biết có trị giá khoảng 250 tỷ USD vào năm 2022.

Vào tháng 10, khi AVAC chuẩn bị công bố các thỏa thuận với các nhà nhập khẩu vaccine của mình ở Philippines, Indonesia, Malaysia, Ấn Độ và Myanmar, WOA đã cảnh báo về những rủi ro “từ việc sử dụng vaccine không đạt tiêu chuẩn”.

Ông Torres cho biết chính các thông báo của Việt Nam đã dẫn đến cảnh báo này của WOA, nhưng nó không đề cập đến những lo ngại đối với loại vaccine cụ thể nào.

AVAC nói vaccine của họ không nguy hiểm và việc sử dụng rộng rãi sẽ chứng minh điều đó.

Ông Nguyễn Văn Điệp, giám đốc điều hành của AVAC, nói với Reuters: “Chúng tôi đã chứng minh sản phẩm của mình an toàn, hiệu quả, và chúng tôi cần thời gian để chứng minh điều đó với tất cả mọi người, kể cả những người tỏ ra lo ngại”.

Ông không trả lời câu hỏi liệu công ty có chia sẻ dữ liệu với các nhà nghiên cứu quốc tế hay không.

Ông Điệp cho hay vaccine này đã được sử dụng an toàn tại các trang trại ở 17 tỉnh thành của Việt Nam kể từ khi được phê duyệt và doanh số bán hàng ngày càng tăng.

Các nhà khoa học tại Bộ Nông nghiệp Hoa Kỳ (USDA) đã tìm ra vaccine AVAC, và vaccine này sau đó được phát triển ở Việt Nam vì loại virus này không có ở Hoa Kỳ. Người phát ngôn của USDA nói với Reuters rằng cơ quan này không có quyền truy cập vào dữ liệu thử nghiệm của Việt Nam.

Ông Torres nói: “Nếu ai đó đưa ra thị trường một loại vaccine không đạt mức tối ưu, nó sẽ ảnh hưởng đến tất cả mọi người”, đồng thời lưu ý rằng việc đánh giá vaccine ở những quốc gia đang có dịch bệnh diễn ra thường gặp khó khăn hơn, chẳng hạn như Việt Nam, vì lợn có thể bị nhiễm virus đã giảm độc lực từ trong vaccine cùng lúc với virus ngoài thiên nhiên.

Các nước trên thế giới hiện đang nóng lòng tìm kiếm vaccine ngừa dịch tả lợn châu Phi (ASF), căn bệnh nan y và có tỷ lệ lợn tử vong cao, dẫn đến thiệt hại nặng nề cho các trang trại bị nhiễm bệnh.

Trung Quốc cũng đã phát triển một số loại vaccine nhưng chưa loại nào được phê duyệt thương mại.

AVAC đang sản xuất từ 2,5 đến 5 triệu liều mỗi tháng và dự định xuất khẩu 5 triệu liều trong khi đang chờ sự chấp thuận từ các quốc gia nơi công ty đã ký các thỏa thuận thương mại, ông Diệp cho biết, đồng thời lưu ý rằng tín hiệu bật đèn xanh từ Philippines có thể đến vào đầu năm tới.

XỬ PHẠT THƯƠNG MẠI?

Ông Torres nói rằng cơ quan của ông đang thảo luận về một tiêu chuẩn toàn cầu mới để đánh giá vaccine ASF và có thể sẽ được phê duyệt vào tháng 5 tại đại hội đồng WOAHP, tổ chức liên chính phủ có trụ sở tại Paris và có 183 quốc gia thành viên.

Tiêu chuẩn này sẽ không bắt buộc, vì các cơ quan quản lý quốc gia sẽ quyết định có phê duyệt hay không, nhưng nó có thể dẫn đến các hạn chế thương mại đối với các quốc gia xuất khẩu thịt lợn đã tiêm phòng bằng các mũi tiêm không đạt chuẩn.

Vaccine AVAC đã được thử nghiệm ở Philippines với 300.000 liều.

Cơ quan Quản lý Thực phẩm và Dược phẩm Philippines, nơi chịu trách nhiệm phê duyệt vaccine, không trả lời khi Reuters đề nghị đưa ra bình luận.

Thứ trưởng Nông nghiệp Philippines Deogracias Victor Savellano nói với Reuters rằng nước ông vẫn chưa phê duyệt hoặc mua loại vaccine này. Ông lưu ý rằng việc cho phép của cơ quan quản lý rất quan trọng đối với an ninh lương thực, vì nước này phải đối mặt với tình trạng khẩn cấp quốc gia do sự lây lan của ASF.

Các cơ quan quản lý từ Ấn Độ, Indonesia, Myanmar và Malaysia đã không trả lời cho đề nghị bình luận của hãng thông tấn Anh.

USDA cho hay loại vaccine ngừa ASF thứ hai được phê duyệt, do Cục Thú y Trung ương Navetco của Việt Nam sản xuất từ nền tảng của USDA, đã chia sẻ dữ liệu thử nghiệm tích cực và đang được thử nghiệm tại Cộng hòa Dominica.

Navetco đã không trả lời cho đề nghị bình luận của Reuters.

“Mì gói có rất nhiều dinh dưỡng” - câu chuyện càng lên cao càng đuổi sức

Bình luận của Nguyễn Nhơn

2024.01.03

[RFA](#)

Trẻ em người H'mong ăn bữa trưa miễn phí tại một trường mẫu giáo ở huyện Mèo Vạc, tỉnh Hà Giang năm 2015 (minh họa). AFP

Câu chuyện tại một trường Phổ thông dân tộc bán trú tiểu học ở Lào Cai mấy hôm nay đã tràn lan trên mạng.

Ngôi trường nằm giữa rừng núi nhưng vừa được đầu tư xây dựng rất khang trang, nuôi ăn học 178 em nhỏ dân tộc thiểu số, gia đình rất khó khăn.

Trên bảng ghi bữa sáng mỗi học sinh là một gói mì + một quả trứng, buổi trưa và tối có thịt, xương, giò lụa và canh rau bí đỏ hoặc cải. Nhưng thực tế phóng viên VTV đến trường đã chứng kiến bọn trẻ chỉ được ăn sáng bằng cơm trắng chan mì gói nấu với rau. Cứ 11 đĩa một bàn, mỗi bàn có một nồi canh gồm hai gói mì nấu với rau. Bữa trưa chỉ có một khay giò cắt nhỏ lèo tèo với canh rau, trong khi trên bảng thực đơn ghi có thịt heo, có xương heo nấu canh.

Trong nhà vệ sinh, hàng loạt bồn cầu ngồi trắng tinh sạch sẽ, rất lạ mắt với dân miền núi. Ngành giáo dục địa phương và có lẽ cả các nhà hảo tâm đã rất chăm chút cho ngôi trường.

Nhưng không có giấy vệ sinh.

Lũ trẻ hái lá su su có sẵn quanh trường dùng thay giấy rồi thả rơi xuống đất, nhét vào bồn cầu, nhét vào tất cả các khe kẽ chúng tìm được trong nhà vệ sinh.

Hiệu trưởng trường Hoàng Thu Phố 1, nơi xảy ra câu chuyện nói trên đã bị đình chỉ chức vụ. Đồng thời ông cũng nộp đơn từ chức, với lý do nhận thấy bản thân đã có trách nhiệm trong chỉ đạo điều hành, dẫn đến dư luận không tốt.

Còn vụ việc thì được cơ quan chức năng chuyển sang cho công an để điều tra.

“Chúng cháu vẫn sống tốt”

Một hot TikToker ở Việt Nam là Hoàng Hiệp Entertainment chế ra một hoạt cảnh vụ hai gói mì. Trong đó, những đứa trẻ giơ đĩa lên hát với phóng viên là “chúng cháu không sao đâu, chúng cháu vẫn sống tốt mà, mì gói có rất nhiều dinh dưỡng”.

Dinh dưỡng thì không nhưng ở một tỉnh biên giới, tại vài trường học nằm sâu trong rừng, tôi từng ăn những bữa mì gói ngon nhất trong đời.

Chỉ là mì gói thôi, loại rất thông thường rẻ tiền, không phải chua cay hay có thêm nấm hương, khoai tây vân vân. Sau những buổi làm việc dài trong giá rét, các thầy cô chui vào căn bếp mù mịt khói, nấu một

nồi mì gói to cho tất cả cùng ăn. Hôm nào may mắn, sáng sớm các thầy đi đào được măng rừng về nấu chung với mì thì thành đại tiệc. Những lát măng tươi roi rói được những bàn tay đàn ông chém vội ra to dày kền càng, cứ thế lẫn trong nước mì mà vừa ngọt vừa giòn. Mùi mì thơm nồng quyện với mùi măng ngai ngái ngon đến chảy nước miếng. Mà nhất quyết phải là loại mì có chiên, sợi mì vàng sẫm, có thêm gói dầu ăn nồng nàn bỏ vào mới tuyệt hảo. Loại mì Udon trắng tinh không dầu hay mì được quảng cáo không chiên qua dầu giá đắt hơn chỉ dành cho các bà các cô thành thị thừa dinh dưỡng.

Trong những bản làng đơn độc sâu tít trong rừng thẳm, một giọt dầu ăn đỏ sẫm trong gói mì rẻ tiền cũng trở thành mỹ vị.

Vì, ăn cơm thì phải có thức ăn mặn, có rau làm món canh, xào, hầm, luộc... ăn kèm. Nhưng trên các vùng núi, nhất là các trường học miền núi, gạo ăn không được ngon. Nó nhạt, cứng và rời. Đã thế, thịt, cá, trứng, đậu phụ... những thực phẩm cơ bản của miền xuôi lại rất khó tìm ở nơi này, mà đắt. Ngay cả rau cũng hiếm.

Có những hôm các thầy cô đi bắt cá suối chỉ được một mẻ nhỏ lẫn tuốt tuốt cả cá, tép riu, ốc con... Chẳng có gia vị ướp ửng gì cả, họ đem nấu chín hết lên rồi nêm vào ít muối mặn, là xong. Nó thành một cái món không ra kho cũng chả ra hầm. Vừa tanh, vừa sần sạn.

Đôi lần được chủ tịch xã những vùng núi miền Trung chỉ đạo các cô giáo cắm bản làm vịt đãi khách thì nhớ đời. Một con vịt nguyên vẹn cứ thế đem chặt nhỏ toàn bộ kể cả chân đầu mỏ cánh, rồi vẫn công thức nêm ít muối vào nấu chín, không gia vị. Nó lổn nhổn, lỏng bống nước, tanh rình. Leo núi, lội ruộng cả ngày, bụng đói ráo sôi nhưng nhìn thấy cái mỏ được chặt ra làm đôi trong nồi vịt, tôi chỉ cười cười cảm ơn chứ không nuốt nổi.

Có lẽ nói thẳng toẹt ra như thế sẽ có thể làm méch lòng một số người, nhưng đó là sự thật. Có thể vì khẩu vị khác nhau, có thể do cái gu ẩm thực của mỗi người, mỗi vùng... nhưng cảm nhận thật lòng thế nào thì tôi nói thế.

Cũng may, các loại ớt rừng, tiêu rừng đều dễ tìm, lại ngon và thơm nên tôi chỉ cần một đĩa muối hạt giã ớt, tiêu rừng dập dập để cứu vớt những bữa cơm khi đi công tác dài ngày. Miếng thịt khá tanh mà chấm tí muối ớt tiêu rừng cũng dễ nuốt hơn rất nhiều.

Thực tế như thế nên một gói mì ăn liền nêm nhiều thứ gia vị mặn ngọt rất chiều cái lưỡi, lại chỉ cần nấu nước sôi thả vào là có ngay một tô nóng nóng nước nước bốc khói, chính là một món ngon của nhiều người nơi rừng sâu núi thẳm.

Những đứa trẻ hồn nhiên bụng bát cơm trắng chan nước mì với mấy lá rau xanh, chúng không giả tạo đâu. Chúng vẫn ngon miệng thật sự. Một phần, như các phóng viên VTV nhận định, do bọn trẻ đã quen nghèo khó và thiếu thốn nên được ăn cơm no đều đặn đã là tròn mơ ước. Lý do thứ hai: so với những bữa ăn thiếu thốn, tùy tiện và nhạt nhẽo ở gia đình chúng thì nước mì đã rất ngon.

Cái ăn, cái ở, việc học của trẻ em luôn luôn là chủ đề được nhiều người quan tâm. Ăn, ở, học hành của một lũ trẻ nghèo khó nhưng mặt mày sáng rỡ hồn nhiên, sống tận rừng núi xa mù lại càng làm rung lắc trái tim nhiều người hơn nữa.

Dư luận sôi sục suốt một tuần nay chứng minh sự quan tâm của xã hội Việt Nam với bọn trẻ miền núi cực cực. Các cơ quan chức năng cũng đã xử lý rất nhanh chóng gọn ghẽ. Chỉ vài ngày sau khi sự việc bắt xén tiền ăn của trẻ bị phanh phui, bữa cơm của chúng đã có thịt heo, có xương nấu bí đỏ... đúng như tiêu chuẩn và thực đơn.

Một sự cố đã được dập tắt nhanh chóng. Sau đây, những kẻ được giao nắm quyền nắm tiền ở những vùng sâu vùng xa tương tự chắc cũng chột dạ đôi phần, để hoãn cái sự tham lam của mình lại được ít lâu.

Nhưng sâu trong rừng núi, vẫn còn rất nhiều trẻ em chưa được đến trường hoặc gia cảnh chưa đủ cực cùng nghèo khổ để được nhà nước nhận nuôi trong các trường bán trú/nội trú. Với gia đình chúng, mì gói vẫn “rất nhiều dinh dưỡng”, có thể thay cho tất cả các bữa ăn trong ngày.

Không hẳn vì nghèo

Trẻ em người H'mong mang các hộp đựng cơm trưa đã ăn từ trường về nhà ở huyện Mù Cang Chải, tỉnh Yên Bái năm 2012 (minh họa). AFP

Thói quen ỷ lại

Tôi không rõ do tập quán, do thời tiết khí hậu khắc nghiệt hay do thói quen được Nhà nước bao cấp toàn bộ rất nhiều năm mà phần lớn đồng bào dân tộc thiểu số ở nhiều vùng miền Bắc, miền Trung... mà tôi từng đến, đều sống rất nhàn rỗi. Nhàn rỗi trong nghèo khó. Đất đai mênh mông nhưng vô cùng hiếm người trồng rau, nuôi gà, nuôi lợn, dê, bò... để tăng thu nhập và cải thiện bữa ăn gia đình. Những lần lên bản, chủ nhà muốn đãi khách bằng gà vịt đều phải dặn trước hoặc đi lòng sục khá khó khăn mới mua được. Gạo được phát, đồng bào còn trồng thêm ngô (bắp), nhưng có không ít người đem phần lớn ngô, gạo nấu thành rượu, uống triền miên. Nhà cửa thường không được dọn sạch, chăm chút. Nhiều căn nhà chỉ che chắn sơ sài bằng phen nứa. Nồi niêu vứt lung tung. Cối gỗ, chày (để giã bắp) quẳng bừa ngoài vườn giữa cỏ dại và bùn lầy, giã xong vét ngô ra thì để nguyên chày cối không rửa chờ đến bữa sau. Gà tha hồ nhảy vào lòng cối nhặt vụn ngô còn sót lại. Nhiều gia đình không bao giờ giặt chăn hay áo ấm. Từng chồng chăn dày cao ngất cứ cẩu đen và bóng loáng lên vì mồ hôi và bụi bẩn tích trữ lâu dài, chồng đống trong góc phản. Bao

giờ bản quá thì đem vớt, vì mỗi năm các đoàn thiện nguyện lại đem chăn nệm, áo ấm lên tặng, xài bao giờ hết.

Thói quen chờ đợi được người khác giúp đỡ, cho tặng có lẽ đã ăn sâu vào tâm thức của không ít người dân vùng núi. Tôi chứng kiến nó có ở các cán bộ xã huyện, các thầy cô giáo người dân tộc-những người đã được ăn học, bước chân và tâm trí đều đã đi xa hơn đa số đồng bào.

Cách đây vài năm, chúng tôi có dịp cùng một doanh nghiệp lớn lên sửa sang trường lớp cho một trường học tí tắp trong rừng biên giới. Ngôi trường có đến năm điểm trường lẻ ở cao và sâu hơn nữa trong rừng rậm. Đường đến trường chỉ là một vệt mòn nhỏ vượt qua rất nhiều con dốc. Trong rừng già gần như lúc nào cũng ẩm ướt đầy hơi nước, mặt dốc trơn trượt như đồ mỡ. Những con suối nhỏ chắn ngang đường, thanh niên phải buộc theo chiếc đòn tre già cứng chắc xóc vào hai đầu xe, mấy người cùng hò dô khiêng lên qua dòng nước xiết. Đường đến các điểm trường lẻ còn kinh hoàng hơn, nhiều đoạn cheo leo bên bờ vực mà chỉ rộng khoảng vài tấc, đủ cho bánh xe lăn thật khéo léo mới không nhào lăn xuống. Đá tảng sừng sững như những ngôi nhà mọc ngay giữa sân, trước cổng điểm trường, chân đá quá to và sâu nên khi làm trường, người ta cũng tính toán tồn kém không cần thiết nên không phá đi.

Doanh nghiệp nói trên ra tay rất hào phóng. Không chỉ làm lại sân, lớp học, lắp mái có pin năng lượng mặt trời, làm nhà vệ sinh... họ còn tỉ mỉ dùng tre tạo hình những chiếc cổng trường rất đẹp mắt và phù hợp khung cảnh chung quanh. Nhìn ngôi trường mới sửa sang, ai cũng trầm trồ.

Mới đây tôi có dịp ngắm lại chiếc cổng trường ấy. Buồn thay! Những đoạn tre ngắn xếp khít nhau tạo hình vành mặt trời đang chiếu nắng, trải qua thời gian không còn vàng óng như lúc đầu mà đã ngả màu xám xịt và xô lệch, có những thanh gãy rụng như răng bà lão. Để làm đẹp lại nó dễ lắm: tre rất sẵn ở vùng rừng đó, chỉ cần chọn những thanh tre đều nhau, cưa đúng theo kích cỡ có sẵn rồi đóng dính lại theo khung là được. Thế nhưng chẳng ai làm, mặc dù trong trường khá đông thầy giáo trẻ khỏe và xốc vác.

Trường cũng kêu thiếu bàn học. Nhưng khi tôi đi chơi loanh quanh, tình cờ ngó vào hành lang nhỏ phía sau dãy lớp thì bắt gặp hàng đống bàn ghế còn tốt hoặc mới chỉ hư hỏng rất nhẹ bị vứt ngổn ngang mặc mưa nắng. Chỗ này nằm sát vách núi nên chẳng ai đến. Khách

thường chỉ đi qua hành lang bên phía cửa lớn của lớp chứ chẳng ai thò vào đến tận chỗ khuất này làm gì. Tôi nhìn đồng bàn ghế mà kinh ngạc và xót xa. Chỉ cần vài ngày công, ít tiền để siết lại chiếc chân long ốc hay thay chiếc chân bàn mới... là chúng lại ngon lành. Tại sao chúng cứ bị vứt ra đấy không ai tiếc xót?

Trong phòng đọc của trường bày rất nhiều truyện tranh. Những cuốn truyện in ở nước ngoài, giấy trắng tinh dày và dai, tranh in màu rực rỡ sắc nét, rất đắt tiền. Chắc hẳn đoàn thiện nguyện có yếu tố nước ngoài nào đó đã mang chúng đến tặng bọn trẻ, hy vọng thêm vào đời sống tinh thần nhạt nhòa của chúng những sắc màu và kiến thức từng bừng mới mẻ.

Nhưng những quyển sách cứ được bày chỏng chơ như thế đúng nghĩa... trưng bày, chẳng thấy đứa trẻ nào vào đọc. Thầy cô cũng chẳng đọc. Những quyển sách đẹp đẽ, nội dung hay và rất đắt-xin nói lại lần nữa, dần dần quăn góc, úa vàng. Cuối cùng, chúng bị xé đi để dùng vào những việc... cấp bách và tuyệt đối riêng tư!

Có nhiều ngôi trường vùng núi khiến người ta nhìn vào rất dễ đau lòng. Vách tường bằng phen tre lâu ngày mục nát, thưa rãnh, ngói trong lớp không khác gì ngói ngoài trời. Bọn trẻ tí xíu ngồi học trong lớp, chân trần, tay và má đỏ au lên vì lạnh, khiến bao nhiêu trái tim người miền xuôi chộp tắt liên hồi. Lại tiền, lại áo ấm cho em, lại giày mũ đồ lên để bù đắp.

Tại sao tre nứa và gỗ tạp trong rừng sẵn như thế nhưng chiếc phòng học vẫn bị để cho thủng lỗ hết năm này qua tháng nọ? Tại sao mỗi em nhỏ các vùng cao (phổ biến) hầu như đều được các đoàn thiện nguyện tặng ít cũng phải hai ba chiếc áo ấm mới, mà chúng vẫn cời truồng, chỉ mặc áo vài rách?

Tại vì đóng thêm vài cây tre, vít lại chiếc ốc, cửa vài thanh gỗ sửa sang cho trường lớp lành lặn và an toàn lên thì cực thân. Mà chẳng ai trả cho các thầy cô khoản chi phí đó. Trong khi cứ để chúng rách rưới, tan nát như thế thì nhiều động lòng người ghê lắm. Báo chí khắp nơi ùa về đăng những hình ảnh chấn động. Ti vi khóc nức nở. Cứ mùa đông hay giáp tết là các đoàn từ thiện rôn rã rủ nhau lên thăm và tặng quà đông như trẩy hội. Giá trị những món quà ấy, cái chân bàn hỏng làm sao dám so sánh?

Đồng bào quen sống chất phác, tâm tính hồn nhiên hay đã tập thói quen ỷ lại?

***

Vài năm nay đã có sự thay đổi ra mặt của các chính sách hỗ trợ đồng bào vùng sâu, xa, dân tộc thiểu số. Sau rất nhiều năm xa gần, bóng gió, quanh co, cuối cùng (hết chịu nổi), các báo cáo về xóa đói giảm nghèo, hỗ trợ người nghèo nói toẹt móng heo luôn: “Một bộ phận nhỏ người dân vẫn còn tâm lý ỷ lại, trông chờ vào sự hỗ trợ của Nhà nước, chưa có ý thức và hỗ trợ người khác vươn lên thoát nghèo bền vững...” (Báo cáo tại hội nghị sơ kết toàn quốc 3 năm thực hiện chương trình mục tiêu quốc gia giảm nghèo bền vững giai đoạn 2021-2025 tại TP Lào Cai ngày 17/11/2023).

“Công cuộc giảm nghèo như cuộc leo núi, càng lên cao càng đuối sức”-Bộ trưởng Bộ Lao động, thương binh và xã hội, [ông Đào Ngọc Dung nói](#).

Nên, hiện tượng 11 cháu bé được cho ăn cơm trắng chan với hai gói mì nấu canh chưa phải chuyện bức xúc nhất đâu. Bức, là bức tại sao mấy chục năm với hàng dãy trường sơn tiền của đổ vào rồi mà miền núi vẫn sâu, vẫn xa, vẫn nghèo, vẫn đói, vẫn khao khát trông mong cơm có thịt?

Tham khảo:

<https://giaoduc.net.vn/du-thao-ho-tro-hoc-sinh-dtts-nen-quy-dinh-muc-kinh-phi-chi-tra-cho-n-guoi-nau-an-post236531.gd>

<http://laocaitv.vn/chinh-tri-xa-hoi/thong-tin-bua-an-cua-hoc-sinh-truong-ptdt-ban-tru-tieu-hoc-hoang-thu-pho-1-co-dau-hieu-bi-cat-giam-la-co-co-so>

<https://vietnamnet.vn/truong-bi-to-bot-xen-khau-phan-11-hoc-sinh-phai-an-2-goi-mi-tom-cha-n-com-2227968.html>

<https://vietnamnet.vn/tu-vu-11-hoc-sinh-an-2-goi-mi-tom-hoc-sinh-mien-nui-dang-duoc-ho-tr-o-nhung-gi-2228534.html>

<http://laocaitv.vn/kinh-te-moi-truong/thi-truong-luong-thuc-thuc-pham-tren-dia-ban-thanh-ph-o-lao-cai>

<https://thanhtra.com.vn/xa-hoi/doi-song/cuoc-chien-xoa-doi-giam-ngheo-phai-doi-mat-voi-n-hieu-thach-thuc-217742.html>

* Nguyễn Nhơn là nhà báo Việt Nam hiện đang sống ở Thái Lan. Nhà báo Nguyễn Nhơn quan tâm đến tình hình đất nước và viết nhiều bài về các vấn đề chính trị và xã hội trong nước.

[Không còn nạn đói, nhưng đói vài tháng mỗi năm](#)

Bình luận của Thành Lê

Trẻ người H'mong ăn cơm trưa miễn phí ở nhà trẻ tại Mèo Vạc, tỉnh Hà Giang năm 2015 (minh họa). AFP

Hôm cuối tháng bảy, cô hoa hậu Thế giới Việt Nam 2023 Huỳnh Trần Ý Nhi trả lời phỏng vấn trong một sự kiện gây quỹ từ thiện, đại ý muốn tham gia sự kiện này để giúp “xóa nạn đói, nạn dốt ở vùng xa, vùng sâu”.

Ui chu choa trời đất cha mẹ ơi, hoa hậu 21 tuổi vừa dứt lời liền bị dân mạng ném đá tới tấp mặt mũi.

-Đói đâu mà đói hử? Dốt đâu mà dốt? Việt Nam còn nạn đói nạn dốt ở đâu mà mỗi cháu hoa hậu này biết vậy? Trình độ môn văn của em này kém quá, thay vì xóa đói giảm nghèo và xóa mù chữ thì hay hơn biết mấy!

Đại để những bình luận có nội dung hòa bình nhất của dân mạng là như thế!

Dạ vâng thì xóa đói

Dân mạng nói không sai chữ nào, thật!

Vâng, đúng là xóa đói, chứ không phải xóa nạn đói.

Nhưng việc xóa đói này lại diễn ra đều đều mỗi năm ít nhất khoảng ba tháng, với đều đều khoảng trên dưới 10 tỉnh thành trong cả nước, suốt hàng chục năm nay.

Vài ví dụ nhỏ trên báo chí, lấy ngẫu nhiên:

-Tháng 1/2023, xuất cấp hơn 1.300 tấn gạo hỗ trợ cho nhân dân thiếu đói trong dịp Tết Nguyên đán Quý Mão 2023 ở tỉnh Nghệ An (Báo Nghệ An).

-14/3/2023: Phát gạo cứu đói giáp hạt năm 2023 trên địa bàn xã Cao Lâu thuộc huyện Cao Lộc, tỉnh Lạng Sơn. Xã có 69 hộ, 281 nhân khẩu thuộc hộ nghèo đặc biệt khó khăn, hộ khó khăn trong đợt giáp hạt năm 2023 được cấp 15 kg gạo/người (Báo Lạng Sơn).

-Cũng đầu năm 2023, tỉnh Kon Tum được Trung ương cấp hơn 181 tấn gạo hỗ trợ nhân dân có nguy cơ thiếu đói dịp Tết nguyên đán Quý Mão và giáp hạt đầu năm 2023. Tổng cộng có trên 3.400 hộ/12.000 nhân khẩu có nguy cơ thiếu đói dịp Tết nguyên Đán và giáp hạt đầu năm 2023 (Báo Kon Tum).

-Tháng 7/2023, huyện Mèo Vạc (tỉnh Hà Giang) đã vận động, kêu gọi được trên 35,8 tấn gạo hỗ trợ 4.000 hộ gia đình người dân mùa giáp hạt (Đài Phát thanh và truyền hình tỉnh Hà Giang).

-Trong ba tháng đầu năm 2014, trên địa bàn huyện Quản Bạ tỉnh Hà Giang có 400 hộ với 1.500 người nhận gạo cứu đói giáp hạt của Chính phủ. Toàn huyện có 13 xã, thị trấn, trong đó có năm xã vùng sâu vùng xa có nhiều hộ cần cứu đói nhất như: Quyết Tiến, Thái An, Cán Tỷ, Tả Ván, Thanh Vân...

-Tháng 4/2021, tỉnh Cao Bằng được cấp gần 900 tấn gạo, tỉnh Sơn La gần 60 tấn cứu đói giáp hạt đầu năm 2021. Thực tế, năm nào cũng vậy, sau Tết Nguyên đán khi lúa trên những thửa ruộng mới gieo cấy, thóc đã cạn bờ cũng là lúc nhiều gia đình nghèo ở tỉnh Cao Bằng, Sơn La nói riêng, một số tỉnh miền núi nói chung lại phải đối mặt với nỗi lo mùa giáp hạt. Vì thế, trước mùa giáp hạt đầu năm, Chính phủ đều xuất cấp gạo dự trữ để hỗ trợ giúp bà con vơi bớt gánh nặng lo toan (Báo Tuổi trẻ thủ đô).

-Tháng 8/2022: Mùa giáp hạt không chỉ là nỗi lo đối với những hộ dân vùng sâu, vùng xa, vùng bị thiên tai... mà ở miền xuôi, đồng bằng nỗi lo thiếu đói vẫn hiển hiện ở không ít hộ dân.

Từ đầu năm đến ngày 5/5/2022, Tổng cục Dự trữ nhà nước đã triển khai xuất cấp gạo hỗ trợ hộ nghèo, khó khăn trong những tháng giáp hạt theo các quyết định của Thủ tướng Chính phủ hơn 7.600 tấn gạo cho 13 tỉnh để hỗ trợ trên 500.000 nhân khẩu trong thời gian một tháng, gồm Cao Bằng, Gia Lai, Quảng Bình, Lạng Sơn, Lai Châu, Kon Tum Đắk Nông, Quảng Ngãi, Sơn La, Điện Biên, Hà Giang, Tuyên Quang, Quảng Trị. Chính sách hỗ trợ gạo cho người dân vào dịp giáp hạt được Chính phủ thực hiện từ nhiều năm (Thời báo Tài chính Việt Nam).

-Năm 2022: Tổng cục Dự trữ Nhà nước cho biết năm 2022 đã xuất cấp tổng cộng 14.000 tấn gạo hỗ trợ cứu đói dịp Tết Nguyên đán năm 2022 cho 16 tỉnh. Số gạo hỗ trợ cứu đói giáp hạt đầu năm 2022 là 10.370 tấn cho 17 tỉnh (báo Nhân dân).

Người đàn ông dân tộc H'mong dắt con bò từ nhà ở Mèo Vạc, Hà Giang. AFP

...

Cứu đói thời điểm Tết nguyên đán và giáp hạt là hoạt động thường xuyên của Chính phủ, do Cục dự trữ Nhà nước thực hiện theo đơn xin của UBND các tỉnh được Chính phủ duyệt.

Tôi còn nhớ trong một cuộc họp báo cuối năm cách đây khoảng mười năm, đại diện của Chính phủ tỏ ra rất bức bối vì có quá nhiều tỉnh xin

gạo cứu đói dịp Tết, trong đó có những tỉnh khấm khá. Sau cuộc họp và truyền thông, một số tỉnh xin rút.

Vì sao có những tỉnh luôn luôn hàng năm phải cứu đói?

Dễ thấy hầu hết đó là những tỉnh miền núi phía Bắc, nơi điều kiện canh tác nông nghiệp rất khó khăn.

Trước kia, đặc sản thường xuyên được lên báo chí và bưu ảnh hấp dẫn du khách đến các vùng núi này là các ruộng bậc thang. Phải công nhận nó đẹp tuyệt vời khi ngắm từ xa và vào mùa lúa chín. Lúa như những đường viền vàng óng uốn lượn những vòng cung đồng tâm từ chân núi lên đến ngọn, mê ly như tranh vẽ. Nhưng sống trên đó mới biết: từng bậc thang ruộng nhỏ xíu chỉ trồng được rất ít lúa, mà tưới tiêu, bón phân cho ruộng rất vất vả. Có những nơi chẳng có giọt nước nào ở ruộng mà toàn đá là đá. Và cái rét cắt da thịt, sương muối hại cây trồng khiến mùa đông thì gia súc lẫn ra chết, cây cỏ úa vàng.

Có lẽ do cả điều kiện sống lẫn văn hóa, tập quán, các dân tộc ít người sinh sống trên vùng núi cao hiếm người có thói quen làm lụng, tính toán và dành dụm.

Thêm vào đó, chính sách bảo trợ cho dân tộc ít người từ năm bảy chục năm nay của Việt Nam khiến không ít đồng bào dân tộc ít người quen với việc hễ đói thì sẽ được Nhà nước phát gạo, không có nhà cửa thì Nhà nước làm nhà cho ở. Nhà nước cho gia súc, đồng bào nuôi, đẻ được con thì đồng bào hưởng. Nhưng lại cũng không ít đồng bào nhận con trâu, con bò về thì chỉ biết buộc dây cho quanh quẩn một xó, không biết dắt đi ăn cũng không biết cắt cỏ về cho ăn. Ban ngày bụng đói, ban đêm nằm không, không chuồng trại, không che chắn gió lạnh, không hun muối, nhiều con gia súc chỉ bị muỗi rừng chích đốt mà lẫn ra chết.

Chết cũng không sao. Nhà nước lại cấp, hoặc có các mạnh thường quân.

Nghèo đói trên miền núi cứ vì vậy mà nghèo đói triền miên.

Nhà nước và các tổ chức xã hội dân sự, tổ chức phi chính phủ đã cố gắng thay đổi tập quán này bằng nhiều cách: hướng dẫn cho dân chăn nuôi, trồng trọt đúng cách, định canh định cư. Nhưng kết quả đạt được chưa phải đã khả quan.

Kết quả rà soát hộ nghèo và cận nghèo của Việt Nam năm 2022: cả nước còn hơn 1,9 triệu hộ nghèo và cận nghèo đa chiều, chiếm 7,52%.

Hộ nghèo là hộ có các yếu tố sau đây:

-Thu nhập hai triệu đồng (chưa đến 100 USD) một người/tháng tại khu vực thành thị; thu nhập 1,5 triệu đồng/người/tháng tại khu vực nông thôn.

-Thiếu hụt các dịch vụ xã hội cơ bản gồm việc làm, y tế, giáo dục, nhà ở, nước sinh hoạt và vệ sinh, thông tin.

Thiếu từ ba chỉ số trở lên thì thuộc hộ nghèo. Thiếu dưới ba chỉ số thì thuộc hộ cận nghèo.

Theo tiêu chí này, ngay tại các đô thị lớn cũng có không ít hộ nghèo và cận nghèo.

Tuy nhiên, đồng bào dân tộc thiểu số tại các tỉnh vùng núi phía Bắc và Tây Nguyên, nhất là Tây Bắc thì còn được xếp vào loại “nghèo sâu, nghèo kinh niên, luôn đứng trước nguy cơ tái nghèo”.

Nghèo đến nỗi đều đều mỗi năm vài tháng phải đi xin gạo cứu đói của Chính phủ và các Mạnh Thường Quân, kéo dài vài chục năm nay thì gọi là gì?

Trẻ em người Hmong ở làng Huoi Khon, Mường Nhé, tỉnh Điện Biên năm 2011 (minh họa).
AFP

Không có nạn đói, chỉ có người mù chữ

Năm 2020, tôi đến xem một lớp học tình thương miễn phí do gia đình một bác lớn tuổi mở ra ở Sài Gòn. Bác lập lớp này đã mười mấy năm. Ban đầu, tôi tưởng lớp chỉ dạy chữ, xóa mù chữ cho tụi nhỏ con nhà nghèo không có tiền đi học.

Ngờ đâu, trước mặt tôi là một phòng khoảng 15 người lớn, cả trai lẫn gái, khoảng 18 đến trên 30 tuổi. Tất cả họ đều mù chữ cho đến tận chừng đó tuổi, bây giờ mới bắt đầu học những con chữ đầu tiên, lần đầu tiên trong đời tập cầm chiếc bút.

Hoàn cảnh họ khá giống nhau: còn nhỏ thì nhà nghèo (hoặc ham chơi, cha mẹ không khuyến khích đi học), lớn lên chút bần lãn vào đời kiếm sống, nên cứ vậy mù chữ cho tới giờ.

Những bàn tay chai sần dầu dãi run run cầm chiếc bút gò từng nét cong, nét sổ. Chiếc lưng gồng lên như đang đánh vật.

Đó là một cảnh tôi sẽ không bao giờ quên. Vì nó chứa đựng những sự bất lực và bất hạnh sâu xa của con người.

Ở trường học phổ thông tại một vùng núi phía Bắc, tôi ngồi nghe các em bé người Thái và Mông đang học lớp 5 đọc ran ran một bài luận dài bằng tiếng Việt trong sách giáo khoa. Tuy là sách giáo khoa dành riêng cho các dân tộc thiểu số, nhưng bài luận lại viết về một buổi đi chơi phố của em bé thành thị, với nhiều từ ngữ tôi nghĩ là khá khó với trình độ tiếng Việt của các bé trong lớp.

Chờ xong buổi học, lựa lúc giáo viên ra khỏi lớp, tôi cầm sách nhờ các bé tự đọc lại. Lần đọc này khác hẳn với khi chúng lặp lại theo giáo viên. Chúng đọc lồm bồm, rất nhiều từ và dấu bị đọc sai. Nhưng sai ở đâu, chúng cũng không biết.

Khả năng hiểu nội dung của chúng càng thấp hơn so với khả năng đọc. Khá nhiều từ ghép, tuy phổ thông nhưng chúng không hiểu, dù vẫn đọc thông.

Nhưng đến cuối năm, tất cả bọn trẻ con đều lên lớp.

Thậm chí trong tiếng Việt hiện đại có một thuật ngữ dành cho hiện tượng này: “Ngồi nhầm lớp”.

Và từ đó bắt đầu một vòng tròn không lối thoát: càng lên lớp cao, bài học tiếng Việt càng khó, sức tiếp thu của bọn trẻ càng kém. Càng học càng không hiểu, chúng bắt đầu sinh chán nản và muốn bỏ học.

Thời gian học trong lớp không đủ để các thầy cô giáo giảng giải cho các trẻ dân tộc thiểu số hiểu sâu và ghi nhớ về nghĩa của các từ tiếng Việt.

Trẻ người Kinh có thời gian sử dụng tiếng Việt với gia đình, hàng xóm, bạn bè và qua tivi, báo đài, internet... Nhưng trẻ dân tộc thiểu số miền núi hoàn toàn không có điều kiện này. Cha mẹ và người thân của chúng nhiều người không nói được tiếng Việt, thậm chí có những người cả đời chưa từng ra khỏi núi nên chúng càng không có môi trường thực hành tiếng Việt. Bọn trẻ chỉ có vài tiếng/buổi học để trao đổi bằng tiếng Việt với thầy cô, thời gian đó không thể giúp chúng thành thạo tiếng Việt ở mức độ chuẩn của từng cấp lớp.

Khi bọn trẻ không tiếp tục đi học (do điều kiện tài chính hoặc khả năng tiếp thu), đồng thời vẫn tiếp tục sống trong môi trường khu trú, không giao tiếp nhiều với cộng đồng phổ thông, khả năng tái mù chữ rất cao.

Theo Bộ Giáo dục và đào tạo, cả nước hiện vẫn còn hơn một triệu người trong độ tuổi 15-60 mù chữ mức độ I (chưa học hết lớp 3) và hơn hai triệu người mù chữ mức độ II (chưa học hết lớp 5 giáo dục phổ thông), tập trung ở các dân tộc thiểu số và nữ giới. Có đến tám địa phương có tỷ lệ mù chữ còn cao, trong đó rất bất ngờ-TP HCM có tỷ lệ 6,45%.

Địa phương có tỷ lệ người mù chữ cao nhất là Ninh Thuận đến 10,52%; An Giang 7,30%, Lai Châu 6,11%, Hà Giang 4,58%, Gia Lai 4,49%, Bắc Cạn 4,45%, Bình Phước 3,66%.

Cho đến nay, tại hầu như tất cả các địa phương vẫn còn hoạt động xóa mù chữ chính thức của Nhà nước, bên cạnh đó là rất nhiều các lớp học tình thương của vô số tổ chức xã hội dân sự, người dân, và các tổ chức tôn giáo.

...

Hoa hậu Ý Nhi bị ném đá khi nói muốn xóa nạn dốt tại miền núi, vùng sâu vùng xa.

Hơn một triệu người mù chữ thì có gọi là “nạn” được không?

Hay theo tính cách người Việt thì ta nên dùng uyển ngữ một tí, cho tình hình nó giảm phần nghiêm trọng?

Tham khảo:

<https://tienphong.vn/ca-nuoc-van-con-hon-149-trieu-nguoi-mu-chu-post1143111.tpo>

<http://caolau.caoloc.langson.gov.vn/phat-gao-cuu-doi-giap-hat-nam-2023-tren-dia-ba-n-xa-cao-lau>

<https://tgpl.moj.gov.vn/Pages/hoi-nhap-phat-trien.aspx?ItemID=1886&l=Nghiencuutraodoi>

<https://vneconomy.vn/thach-thuc-trong-giam-ngheo-o-vung-dong-bao-dan-toc-thieu-so-va-mien-nui.htm>

<http://laodongxahoi.net/kon-tum-tiep-nhan-va-phan-bo-181515-tan-gao-ho-tro-cua-chinh-phu-cuu-doi-cho-nhan-dan-1326597.html>

<http://hagiangtv.vn/chuyen-de/202307/trao-tang-5-tan-gao-cuu-doi-giap-hat-cho-nguoi-dan-meo-vac-4517f59/>

<https://phapluat.tuoitrethudo.com.vn/chinh-phu-xuat-cap-gao-cuu-doi-giap-hat-dau-nam-2021-cho-cao-bang-son-la-58369.html>

<https://tienphong.vn/co-14-tinh-de-nghi-xuat-cap-gao-cho-nguoi-dan-thieu-doi-dip-tet-nguyen-dan-2023-post1498457.tpo>

<https://nhandan.vn/cap-hon-1300-tan-gao-ho-tro-nguoi-dan-nghe-an-dip-tet-quy-mao-post734840.html>

<https://nhandan.vn/infographic-huy-dong-duoc-hon-32-nghin-nguoi-di-hoc-xoa-mu-chu-post766078.html>

Về bức ảnh cụ già đóng giả “chim mồi”

Capture à partir de : [baotienngdan](https://baotienngdan.com)

BTV Tiếng Dân

7-11-2023

LGT: Bức ảnh cụ già được các nhà chức trách cho đóng vai “quần chúng” lâu nay, nhằm mục đích tuyên truyền về lòng tốt của chế độ, đã bị cư dân mạng mang ra mổ xẻ. Nhiều ý kiến bình luận, châm biếm, thương cảm... đang lan truyền về các bức ảnh này trên Facebook. Xin được giới thiệu hai ý kiến sau đây:

***

Bùi Chí Vinh: Cảm thán từ một con chim mồi lộ liễu

Bà già đóng bốn phim

Giải “Ruồi Bu” xuất sắc

Lúc thì đóng vai mù

Phải nhờ người chặn dắt

*

Lúc đóng vai chạy lút

Phải có công an dìu

Lúc đua cùng xế điếc

Té mấy vòng cực siêu

Ảnh: Cù già đang “đóng phim” chạy lũ. Nguồn: Báo [Chính Phủ](#)

*

Bà càng đóng càng phiêu
 Lừa được luôn Quốc hội
 Khiến Nguyễn Thị Kim Ngân
 Vờ cầm tay thăm hỏi

Ảnh: Lại là cù bà... được Chủ tịch Quốc hội Nguyễn Thị Kim Ngân thăm và tặng quà Mẹ Việt Nam anh hùng năm 2020. Nguồn: TTXVN/ Tuyên giáo

*

Tại sao không trao giải
Màn ảo thuật chối lùa
Con chim mồi rẻ mạt
Của phim trường quỷ ma?!

Bức ảnh gây tranh cãi có tên “Giúp người già”, đoạt giải A tại một cuộc thi về nhiếp ảnh do tỉnh Đồng Tháp tổ chức. Nguồn: Hội Nghệ sĩ Nhiếp ảnh Việt Nam

***

Chu Mộng Long: Không nên chỉ trích một cụ già

Hình ảnh một cụ già khoảng trên 80 tuổi được dân mạng chia sẻ đã lâu, nay lại dấy lên làn sóng chỉ trích, rằng cụ từng đóng vai cả 4 “phim”:

- 1) Phim người mù qua đường hay ăn xin gì đó,
- 2) Phim cụ già mắc kẹt trong vùng lũ,
- 3) Phim cụ thò hàng rong bị té ngã,
- 4) Phim cụ già neo đơn.

Phim 1, 2, 3, nạn nhân là cụ được các đồng chí công an và cán bộ mặt trận giúp đỡ. Phim 4, cụ được Chủ tịch Quốc hội Kim Ngân gặp gỡ, thăm hỏi và tặng quà.

Dân mạng cười cợt, chỉ trích cụ, chứ cá nhân tôi thì thú thực, nếu có thật chuyện đó thì cụ thật đáng thương. Chỉ có thể người mẹ ấy trong tình cảnh neo đơn, mẹ cần tiền để sống. Ở tuổi ấy, già cũng như trẻ con, người ta cho tiền mẹ rồi bảo gì mẹ làm nấy. Quả thật nếu kẻ nào

bắt mẹ phải diễn vai các loại nạn nhân để thể hiện lòng tốt của mình, thì kẻ ấy thật nhẫn tâm đáng bị lên án.

Không thể có loại lòng tốt khi bắt kẻ khác nhập vai nạn nhân, trong khi đó lại là cụ già. Đó là tội hành hạ người cao tuổi.

Thật giả thế nào đến lúc cần điều tra làm rõ. Không thể để trôi nổi trên mạng xã hội khi đến lượt mẹ lại trở thành đối tượng bị làm nhục!

Vịnh Hạ Long mất sắc xanh tuyệt đẹp

2023.12.29

Capture à partir de : [RFA](#)

Ảnh chụp Vịnh Hạ Long ngày 28/12/2023. AFP

Vịnh Hạ Long của Việt Nam đang đánh mất sắc thái trong xanh khi mà tình trạng ô nhiễm và phát triển quá mức đe dọa đến sinh vật tự nhiên cũng như hình ảnh đẹp hoàn hảo của Vịnh.

AFP trong bản tin ngày 28/12 nêu thực trạng như thế. Theo đó khu được UNESCO công nhận là di sản thiên nhiên này là một trong những điểm đến phổ biến nhất tại Việt Nam của du khách. Thống kê cho thấy vào năm ngoái có hơn bảy triệu khách đến tham quan Vịnh nước xanh với hơn 1.900 hòn đảo đá vôi phủ bởi mảng xanh.

Tuy nhiên do quá phổ biến và tình trạng phát triển nhanh chóng của Thành phố Hạ Long với những cáp treo, công viên giải trí, khách sạn

sang trọng và hàng ngàn căn nhà mới xây đã hủy hoại nghiêm trọng hệ sinh thái của Vịnh Hạ Long.

Tình trạng rác thải, túi nilon cũng gây ô nhiễm Vịnh.

Mới vào tháng qua, những hình ảnh do chính truyền thông Nhà nước Việt Nam đăng công khai về một công trình xây dựng đi qua vùng nước của một vịnh bên cạnh Hạ Long khiến nhiều nhà bảo tồn bức xúc.

Theo giới bảo tồn, ước tính ban đầu có chừng 234 loài san hô tại Vịnh Hạ Long; nhưng nay chỉ còn khoảng phân nửa mà thôi.

